

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Seles-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842. Praha čisto
78 150. Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina: enoletna 45 — Din.

za tiskarstvo 40 — Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (pomoči 2582).
Celje, Kocanova ul. 3. Telefon št. 190.

Kupopis se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Danes deklaracija vlade

Inozemski tisk o izpremembah v vodstvu naše vlade
in uspehih Živkovičevega režima

Beograd, 5. aprila. M. Novi mini-
strski predsednik g. dr. Voja Marinko-
vič je še sredi prevzela posle od g. Pe-
tri Živkoviča, ki se je poslovil od mini-
strov in podrejenega uradništva ter se
jim zahvalil za njihovo zvesto sodelo-
vanje in podporo.

Danes dopoldne in zvečer se je vršila
seja ministrskega sveta, na kateri je
vlada razpravljala o deklaraciji, ki jo
bo jutri dopoldne prečital ministrski
predsednik dr. Marinković na seji Na-
rodne skupščine, ko se bo nova vlada
predstavila zbornici. V zvezi s tem je
danes posetil ministrskega svetnika
dr. Marinkoviča tudi predsednik Na-
rodne skupščine g. dr. Kosta Kumanu-
di. Na večerni seji ministrskega sveta
je bilo definitivno odobreno besedilo
vladne deklaracije, v kateri bo vlada
očitala smernice svoje bodoče politike.

Beograd, 5. aprila. M. Vest o izpre-
membah v vodstvu jugoslovenske vlade
je izzvala v vsem inozemskem tisku
veliko pozornost. Vsi vodilni evropski
listi, zlasti nemški in francoski, objavl-
jajo obširna poročila iz Beograda, ka-
terim dodajajo svoje komentarje. V ko-
mentarjih podčrtavajo dalekosežno
važnost izpremembe v vodstvu vlade
za nadaljnji razvoj političnih prilik v Ju-
goslaviji in izražajo odstopišemu mi-
nistrskemu predsedniku generalu Živko-
viču vse priznanje za njegovo uspeš-
no delo. Glasna sodba vodilnih eu-
ropskih listov je, da si je pridobil g.
Peter Živković s svojim triletnim
upravljanjem države v najtežjih časih
velike zasluge za konsolidacijo prilik
v državi ter je z izvedenimi reformami
udaril čvrste temelje bodočemu razvoju
Jugoslavije. Prav tako pa tudi po-
zdravljajo novega ministrskega pred-
sednika dr. Marinkoviča, o katerem na-
glašajo, da v evropski javnosti ni ne-
znan. S svojim udejstvom na medna-
rodnih konferencah, s svojim od-
ličnim nastopom v Društvu narodov
si je pridobil mnogo simpatij v medna-
rodnem svetu in zato ni brez pomena,
da prevzema vodstvo državne politike
baš v času, ko se rešujejo važni med-
narodni problemi, predvsem pa pro-
blemi podunavskih držav.

Znak napredujoče demokracije

Praga, 5. aprila. h. Vsi današnji tujer-
listi so objavili vest o novi jugoslovenski
vladi kot veliko senzacijo, večina z dalj-
šim ali manjšim komentarjem. Splošno se
izprememba vlade v Jugoslaviji označuje
kot znak napredujoče demokracije. Organ
česke klerikalne stranke »Lidove Listy«
objavlja uvodnik, v katerem navaja bilan-
co dela prejšnje vlade in poudarja kot zelo
veliko stvar dejstvo, da stopa Jugosla-

vija s tako previdnostjo in z najboljšo
voljo naprej. Tudi »Narodni Politika«
se bavi z večerajšnjimi političnimi dogodki v
Beogradu ter toplo pozdravlja novo vla-
do.

„Neue Freie Presse“ o izpremembah

Dunaj, 5. aprila. d. Poleg vesti o izpre-
membah v vodstvu jugoslovenske vlade ob-
javlja današnja »Neue Freie Presse«
tudi daljši članek, v katerem komentira ta do-
godek, ki mu pripisuje velik pomen za
nadaljnji razvoj političnih razmer v Ju-
goslaviji. List opozarja, da ima novi mi-
nistrski predsednik dr. Marinković bogate
parlamentarne izkušnje in da mu je vsaka-
kor njegovo udejstevanje kot zunanji mi-
nister poostrolo razumevanje za medna-
rodne odnose in za demokratske sile
sveta. Ako ne motijo vsi znaki, stopa Ju-
goslavija v novo dobo svojega razvoja.
General Živković, ki prevzema zopet po-
veljstvo kraljeve garde, je vodil nad tri
leta vladne posle v Jugoslaviji in v res-
nici se mu je posrečilo vsaj na zunanji pre-
magati nasprotstva ter vzpostaviti mir in
red v državi. Naj bodo kakršnikoli pomi-
seleki proti opustitvi temelja tradicionalnih
ustavnih ustanov, resnica je, da se je v Ju-
goslaviji izkoristil čas za odpravo prej ši-
roko razpredene korupcije, za izboljšanje
upravnega aparata in za pospešitev
unifikacije zakonodaje, kakor tudi za
razna druga obnovitvena dela. — Glav-
na skrb Živkovičeve vlade je bila po-
svečena odpravi gospodarske krize, od ka-
tere tudi Jugoslavija ni ostala neprizadeta
in se je čim dalje bolj čutila. Približno 75
odstotkov prebivalstva so kmetje, ki trpe
zaradi svetovne agrarne stiske. Šele pred
nekaj dnevi je bil skupščini predložen po-
membem zakonski načrt, ki naj bi služil za-
ščiti poljedelcev ter predstavlja seveda sa-
mo člen v dolgi vrsti drugih stičnih ukre-
pov.

V manifestu od 6. januarja 1929, v ka-
terem je kralj Aleksander I. proglasil uk-
lenje prejšnje ustave in razpust prejšnje
Narodne skupščine, je bilo izraženo upanje,
da bo mogoče v čim najkrajšem času
ustvariti take ustanove, tako državno upra-
vo in red v državi, ki bodo najbolje od-
govarjale potrebam prebivalstva in inter-
esom Jugoslavije. Napovedan je bil boj
politiki, ki je nosila pečat negativnosti in
ovirala uspešen razvoj.

Novi ministrski predsednik dr. Marinko-
vič je znan kot energičen in pameten mož.
Naloga, ki jo je prevzel, vsekakor ni lah-
ka, ker zahteva izredno mnogo razsodno-
sti, prilagoditve in ustvarjalne sposobno-
sti. Iskreno želimo, da bi se vladi dr. Ma-
rinkoviča posrečilo izpolniti vsa pričako-
vanja ter dovesti Jugoslavijo v srečno bo-
dočnost.

Novi zapletljaji na Daljnem vzhodu

Spopadi med pristaši nankinske in japonske vlade — Japonska pre-
vzema upravo mandžurskih železnic

London, 5. aprila. s. Iz Šanghaja javljajo:
Poleg se je bistveno poslabšal. Med pri-
staši nankinske vlade in Kantonci je pri-
šlo južno od Šanghaja do spopadov. Japonci
danes odkrito priznajo, da hočejo postati
soupravniki vzhodno-kitajske železnice.
Nova mandžurska vlada je izjavila, da je
pripravljena prepustiti Japonski kitajski
del vzhodne kitajske železnice. Po prevze-
mu kitajskih pravic nameravajo nato Ja-
ponci, sklicujoč se na nerednost pri želez-
nici, izriniti ruske oblasti iz uprave. Ja-
pansko brodnice, ki obstojijo iz 50 edinic, je
koncentrirano v vojni luki Port Artur. Ta
koncentracija je v zvezi s tem, da je na
korejsko-mandžursko-ruski meji izbruhnil
upor korejskega prebivalstva.

Grof Otokar Czernin umrl

Dunaj, 5. aprila. Š. Sredi ob 22 je umrl
bivši avstro-ogrski zunanji minister grof
Otokar Czernin. Podlegel je srčni kapi.
Star je bil 60 let. Imel je baš opravka s
svojo privatno korespondenco, ko mu je
postalo slabo. Napravil je še nekaj korakov
po sobi in se nato rrtve zgrudil na tla.

Nova amnestija v Bolgariji

Sofija, 5. aprila. AA. »Dnevnik«
poroča, da bo še ta teden predložen sobranju
zakonski načrt o popolni amnestiji. Načrt
sta izdelala zemljoradniška poslanka dr.
Dimitrijeva in Donča Mačkareva. Načrt ob-
sega politična dejanja od 9. junija 1923 do
danes. List napoveduje, da bodo za ta
načrt glasovali vsi zemljoradniški poslanci.

Ugoden finančni položaj Anglie

London, 5. aprila. Š. Stalno boljšanje fi-
nančnega in gospodarskega položaja v An-
gliji je prišlo do realnega izraza v dejstvu,
da je državna uprava v mesecu marcu do-
segla znaten prebitok dohodkov nad iz-
datki. Angleška banka je večeraj izplačala
poslednji obrok v znesku 20 milijonov do-
larjev na račun posojila 200 milijonov do-
larjev, ki ga je lani najela v Ameriki.

Izgredi katoliških dijakov v Španiji

Madrid, 5. aprila. AA. Iz Valladolida
poročajo, da so katoliški dijaški večeraj pro-
testirali proti privilegijem, ki jih imajo re-
publikanski dijaši in proti ukinitvi univer-
zitetnih profesorov duhovnikov. Dijaki so
razbili okna in izjavili, da ne pojdejo na
predavanja. Podobni incidenti so se dogo-
dili tudi na tamkajšnji gimnaziji. Ko sta
rektor univerze in civilni guverner hotela
pomirjevalno vplivati na študente, so ju
demonstranti sprejeli s psovkami. Zaradi
neredov sta univerza in gimnazija do na-
daljnjega zaprti.

Arefacije madžarskih socialistov
Budimpešta, 5. aprila. Š. Iz Szegedina po-
ročajo, da je tamkajšnja policija aretirala
v delavskem domu 40 delavcev, ki so bili
člani socialno-demokratske stranke. Bu-
dimpeštanski tisk naglašja, da so bili to
komunisti, socialistični tisk pa, da so de-
lali le v okviru socialno-demokratske stranke
in se bavili s socialno-kulturnimi vpra-
šanji. Policija naveda v svojem poročilu,
da je odkrila nelegalno organizacijo z ostro
socialno tendenco. Voditelji socialistov so
vložili prošnjo v parlamentu in iz Budim-
pešte so poslali posebnega preiskovalnega
sodnika, da preišče zadevo. Izmed 40 are-
tiranih delavcev je bilo 16 pridržanih v za-
porih.

NAČELNI SPORAZUM V LONDONU

Ugodni izgledi za uspeh konference štirih velesil — Metode za re-
šitev gospodarske krize podunavskih držav

Beograd, 5. aprila. M. Po pisavi pa-
riškega tiska je dovedel sestanek med
francoskim ministrskim predsednikom
Tardieujem in angleškim premijerjem
Macdonaldom do popolnega zbližanja
Francije in Anglije glede na podunavski
problem. S tem je tudi zagotovljen
uspeh konference štirih velesil, ki se
sestane jutri v Londonu.

V »Echo de Paris«
informacije, po katerih se je Anglija
priključila francoskemu stališču. Po-
temtakem bo gospodarsko sodelovanje
podunavskih držav za sedaj omejeno
samo na Avstrijo, Madžarsko, Jugosla-
vijo, Češkoslovaško in Rumunijo ter se
za sedaj Bolgarija, Italija in Nemčija
ne bodo priključile podunavskemu blo-
ku. Omenjenih pet podunavskih držav
se mora najprej sporazumeti med seboj
o načinu sodelovanja in šele nato se
bodo spravili v sklad interesi ostalih
prizadetih držav. Tudi Agence Havas
je objavila komunikate, ki poudarja, da je
prišlo do popolnega sporazuma med
Anglijo in Francijo.

Naša javnost je z največjim zaniman-
jem in z vso pozornostjo zasledovala
razvoj akcije glede podunavskega blo-
ka in znano je stališče Jugoslavije do
francoskega predloga glede sodelova-
nja podunavskih držav. Naša država je
pokazala vso pripravljenost za tako so-
delovanje, toda istočasno je smatrala
za potrebno naglašati, da se mora ta
sporazum skleniti brez vsakega politič-
nega vpliva in brez vsakih političnih
tendenc. Zaradi tega je bilo z naše stra-
ni ponovno naglašeno, da se mora naj-
prej, med velesilami doseči popolno so-
glasje glede načina in sredstev tega so-
delovanja, ker mora to sodelovanje
predstavljati začetek širše akcije, po
možnosti začetek sodelovanja vseh eu-
ropskih držav.

Poročilo Havasa o londonskih razgo-
vorih tudi naglašja, kar je prav za prav
odločilne važnosti za vso akcijo, da sta
se namreč Francija in Anglija, zapo-
stavljajoč vsaka svoje politične intere-
se, sporazumeli tudi o metodah in sred-
stvih za finančno podporo podunavskih
držav. To je dokaz, da vodio v fran-
coskih kakor tudi v angleških krogih
v solidarnem nastopu obeh odločujočih
velesil edino rešitev gospodarske krize
podunavskih držav. Z zadovoljstvom je
bila zaradi tega tudi pri nas sprejeta
vest o načelnem sporazumu med Lon-
dom in Parizom in mirno se lahko
trdi, da znači ta sporazum najvažnejšo
etapo v ozdravljenju hude gospodarske
in finančne stiske podunavskih držav in
v reševanju evropske gospodarske krize
sploh. Samo po sebi je razumljivo,
da bo treba doseči tudi sporazum z
Nemčijo in Italijo, toda upati je, da bo
do tega sporazuma sedaj mnogo lažje
prišlo, ker je dosežen načelni sporaz-
um med Anglijo in Francijo.

Za dosego sporazuma med poduna-
vskimi državami ni druge poti kakor
preferenčni režim. Važno je, da se v
zvezi z londonskim sporazumom po-
udaria, da se velesile odrekajo vsaki
koristi od preferenčnega režima med
podunavskimi državami na osnovi klav-
zula o največji ugodnosti. Poudarja se,
da bodo vse štiri prizadete velesile
nasprotno podprle ta korak, da se čim-
prej doseže izhod iz sedanjega ne-
v. lžnega položaja. Pripravljeni so
celo iti korak dalje in razbremeniti pri-
zadete podunavske države gotovega
dela dosedanjih finančnih bremen ter
zagotoviti za bodoče potrebno finančno
podporo. Tak sporazum je tudi po-
polnoma v skladu s stališčem naše dr-
žave, ki je ponovno naglašja, da je
mogoč izhod iz sedanje krize samo po
tej poti.

Danes pričetek konference

London, 5. aprila. Š. Konferenca štirih
velesil se bo pričela jutri ob 14.30 v an-
gleškem zunanjem ministrstvu, kjer so
pred leti podpisali lokarnski sporazum.
Konferenca bo trajala najbrž do konca
tedna.

Rezultat razgovorov

Pariz, 5. aprila. AA. Havas poroča iz
Londona: Večera je predsednik francoske
vlade Tardieu in predsednik britske vlade
Macdonald konferirala samo o poduna-
vskem vprašanju. Čeprav doslej zaradi od-
stopenosti nemških in italijanskih zastopni-
kov še ni prišlo do nikakega sklepa, je
vendar veljavno, da sta se Francija in
Anglija sporazumeli o metodah in sred-
stvih akcije za pomoč podunavskim drža-
vam. Francija in Anglija sta menjala, da
bi se v vzajemnem sodelovanju in s so-
lidarnostjo podunavskih držav ter s finan-
čno podporo štirih velesil preprečil polom
podunavskih držav. Zato je logično, da mo-
rajo podunavske države proučiti pogoje za
medsebojno gospodarsko zbližanje, za kar
pa ni druge poti, kakor da se med podu-
navskimi državami uvede preferenčni re-

žim na minimalni bazi. Jasno je, da štiri
velesile ne bodo skušale izbrabiti tega re-
žima v svojo korist s klavzulo o največjih
ugodnostih.

Sedanjí položaj bise dal popraviti bodisi
z revizijo finančnih bremen, ki teže podu-
navske države, ali pa s finančnimi po-
porami tem državam. V drugem primeru je
jasno, da se vzpostava zaupanja finančnih
tržišč in v plačilno moč podunavskih držav
ne da doseči brez resne kontrole njihovega
proračunskega in denarnega položaja.

Vlade štirih velesil, ki bodo morale pre-
zveti odgovornost za take odredbe, bodo
naprosile svoje strokovnjake, naj v čim
krajšem času pripravijo vse potrebno za
njih izvedbo. Francoski in angleški stro-
kovnjaki začno to delo danes ali jutri.

Na ta način bi bila nevarnost finančne-
ga poloma Podunavja odstranjena.

Tardieu zelo zadovoljen

London, 5. aprila. Š. Tik pred odhodom
iz Londona je francoski ministrski pred-
sednik Tardieu izjavil novinarjem, da ni
še nikoli odhajal tako zadovoljen s kakšnega
diplomatskega sestanka in pripomni, da
bo bržkone v kratkem zopet prišel v Lon-
don.

V političnih krogih prevladuje mnenje,
da je dvodnevno bivanje Tardieua v Lon-
donu mnogo doprineslo k zbližanju an-
gleškega in francoskega stališča. Zastopniki
obeh vlad se sicer še niso sporazumeli o
skupnem nastopu na jutrišnji konferenci
štirih velesil, vendar pa je olašano skup-
no delo v vprašanih podunavskih gospo-
darskega bloka.

Angleški politični krogi navedajo kot
program londonske konference naslednja
vprašanja: 1. Kako naj se izvede akcija
podunavskih držav za gospodarsko zbli-
žanje in v kakšni obliki naj pride zbližanje
do izraza. 2. Na kakšen način naj se zla-
žajo prometne tarife in kako uvede pre-
ferenčni sistem ter zaščitni interesi tretjih
držav. 3. Kako velika naj bo finančna po-
moč podunavskim državam.

Na sestanku Tardieua in Macdonalda
se o angleško-francoskih trgovinskih odno-
sajih ni razpravljalo. »Daily Telegraph«
ugotavlja, da sta se Macdonald in Tardieu
sporazumela, da se bosta v bodoče češče
srestala in da bosta sploh polslužbeno
vzdrževala osebne stike tudi z vodilnimi
političnimi krogi v Nemčiji in Italiji. An-
gleški ministri, ki so se sredi udeležili fran-
cosko-angleških razgovorov, so prav tako
izrazili splošno željo, da pride do osebnih
stikov, ker je le na ta način dana najbolj-
ša možnost, da se v sedanjih časih rešijo
aktualna vprašanja.

Optimizem v Franciji

Pariz, 5. aprila. Š. Francoski tisk z za-
dovoljstvom beleži, da je londonski sestan-
ek po osebnih zaslugi ministrskega pred-

Neodvisnost Filipinov

Washington, 5. aprila. Š. S 306 glasovi
proti 47 je reprezentančna zbornica spre-
jela zakon, po katerem bodo Zedinjene
države po 8 letih priznale Filipinom po-
polno neodvisnost. Zakon bodo sedaj
predložili senatu. Politični krogi pričaku-
jejo, da bo predsednik Hoover vložil svoj
veto proti temu zakonu. Tudi državni taj-
nik za zunanje zadeve Stimson je odločno
nastopil proti tej nameri parlamenta, ker
bi po njegovem mnenju neodvisni Filipini
postali plen Kitajske ali Japonske.

Osvoboditev ugrabljenih občinskih odbornikov v Bolgariji

Sofija, 5. aprila. AA. Po desetletni od-
stopenosti se je večeraj vrnil eden izmed tro-
jice nevrokopskih občinskih odbornikov, ki
so jih bili neznanj roparji odvabili na pla-
nine. Izpuščen odbornik se je pojavil v Ba-
rakovem v okolici Gornje Džumaje. Izja-
vil je, da bosta tudi njegova tovariša iz-
puščena. Dva odvedena odbornika sta Bol-
gara, tretji je musliman. Listi sodijo, da so
razbojniki zadržali odbornike tako dolgo,
ker so jih prepehli in so se morali zaradi
poškodb zdraviti. Vojaški oddelki so v pe-
triksem in čustenskim okraju obkolili
mnoge vasi, ne da bi mogli izslediti zločin-
ce. Zanimivo je, da muslimanski odbornik,
ki je bil kot prvi izpuščen, noče povedati
nikakih podrobnosti.

Bitka z bolgarskim anarhistom

Sofija, 5. aprila. AA. Proslulega bolgar-
skega anarhista in zločinca Marnarana, ki
je lani februarja pobegnil iz zapora in se
skrival pred oblastmi, so večeraj prišli v
Plovdivu. Policija je obkolila hišo, v ka-
teri je stanoval, in ga pozvala, naj se vda.
Marnaran je pričel takoj streljati proti po-
liciji, ki je odgovorila z ostrimi naboji.
Streljanje je trajalo precej časa. Kasneje
je policija našla Marnarana mrtvega.

Bolgarsko-rumunsko zbližanje

Sofija, 5. aprila. AA. Sredi se se vrnil
v Bukarešto rumunski politik, književnik
in novinarji, ki so bili dva dni gostje bol-
garsko-rumunskega društva v Sofiji. Za
predsednika društva je bil izvoljen bivši
minister Gregor Vasilev. V odboru so med
drugimi Hrista Stačev, Vergil Danev, ured-
nik »Utrac«, Panče Dorev, Mihailo Fundel,
Antonov itd. Društvo je blagoslovil sofijski
mitropolit Stefan.

Ukinjenje prohibicije na Finskem
Helsingfors, 5. aprila. Š. Danes je na
Finskem stopil v veljavo zakon o ukinitvi
prohibicije. Istočasno so pričeli gostilni-
čarji in restavracijski stavitki, ker so bile
uveljavljene visoke točilne takse.

sednika Tardieua privedel do pozitivnih
uspehov. Vsa poročila iz Londona nagla-
šajo kot uspeh predvsem zbližanje stališč
obeh vlad, kar bo omogočilo naglo in plo-
donosno delo konference štirih velesil.

V »Journalu«
izraza Saint Erixe nado, da bo konference
v Londonu rodila uspeh, da pa so zanjo
potrebni naslednji pogoji: 1. Lojalno priznanje
sedanje evropske situacije in položaja
današnjih evropskih držav; 2. spoštovanje in
striktno izvajanje obstoječih pogodb; 3. resna
ureitev reparacijskega vprašanja, in 4. jamstvo za
varnost vseh držav. Poleg tega pa mora še
prevladati prepričanje, da ne bo več nika-
ršnih poskusov za rušenje obstoječega re-
da v Evropi.

»Matine«
pravi, da bo francoska delegacija na
londonski konferenci zastopala stališče
preferenčnega sistema v korist podu-
navskih držav. List naglašja, da Tardieu
in Macdonald na svojih sestankih v Londonu
nista začela političnih vprašanj in da sta
ugotovila, da bo treba vsako vsiljevanje
političnih problemov v razpravo o gospo-
darski ureditvi Srednje Evrope odkloniti.
Če bi Nemčija kakorkoli zastavila poli-
tično vprašanje na bližnji londonski kon-
ferenci, bo to pomenilo, da se zavzema za
priključitev Avstrije k svojemu državne-
mu ozemlju.

Odmev v angleških listih

London, 5. aprila. g. Vsi listi poudarjajo
važnost večerajšnje konference ter opti-
mizem, ki sta ga pokazala oba ministrska
predsednika. Čeprav ni bil dosežen forme-
len dogovor, je vendarle prišlo do spor-
zuma v vseh važnih vprašanjih. Za to po-
meni poset francoskega ministrskega pre-
sednika začetek novega intenzivnega an-
gleško-francoskega sodelovanja.

»Daily Herald«
meni, da je večerajšnji razgovor prvi korak
v veliki seriji nadaljnjih pogajanj. Mnenji
angleške in francoske vlade o podunavskem
problemu sta si bližnji ter bosta bistveno povečali za-
nimaanje za konferenco štirih velesil, ki se
prične jutri.

»Daily Telegraph«
doznavja, da so bili večeraj doseženi važni
sklepi, ki omogočajo, da bo konference štirih
velesil lahko v 26 urah uredila podunavski
problem.

Grandi v Londonu

Rim, 5. aprila. Š. Večera ob 14. uri je od-
potoval zunanji minister Grandi iz Rima
v London, kamor pripre nocoj. Pred odho-
dom ga je sredi ministrski predsednik in
mu dal poslednja navodila za konferenco
štirih velesil, ki se prične jutri v Londonu.
Jutri zjutraj bo Grandi sprejel angleški
ministrski predsednik Macdonald, nato
pa se bo Grandi sestal z zunanjim mi-
nistrom Simonom. Italijanskega ministra
spremljajo zunanje-politični strokovnjaki:
De Micheli, Albert Beneduce, Ciancarelli,
Anzilotti, Buti, Rocco in Ghid.

Napredovanje učiteljev

Beograd, 5. aprila. p. »Službene Novine«
objavljajo večji ukaz o napredovanju učitel-
jev. Na področju dravske banovine so
napredovali v višjo skupino učiteljev odno-
sno učitelje: Ivan Lukman v Mariboru,
Konrad Barle v Metliki, Andrej Rape pri
prosvetnem oddelku banske uprave v
Ljubljani, Terezija Kovarčič v Gorah, Ja-
kob Šlaper v Primorskem, Rudolf Zorc v
Predoslju, Robert Laščak v Trbovljah,
Ivan Stupica, Janko Grad v Mostah, Fran
Merčun v Grabovem, Fran Cvetko v Krče-
vini, Matija Berger pri Sv. Juriju v Slov.
goricah, Mirko Kožuh v Mariboru, Henrik
Kamličnik v Mariboru, Franjo Zupancić v
Germčinah, Franja Prezeli v Smihelu, An-
ton Vidmar v Catežu, Feliks Stres v Pre-
valju, Valentin Tajnik v Ptuj, Valentin
Kauker v Ptuj, Rudolf Kocmut pri Sv.
Urbanu, Jakob Pradel v Veliki Nedelji,
Adolf Rozman v Ormožu, Ivan Žolnir v
Ptuj, Emilij Daler v Slovenjgradcu, Hin-
ko Zumer v Smarju pri Jelšah, Anton Ga-
herc v Izakovih, Rajko Vreher v Zalcu,
Albin Smit v Dobrni, Ivan Klemenčič v
Galiciji, Ivan Glumet v Rožanski oblasti,
Karolina Klemenčič v Novem mestu in
Karl Kobal v Podčetršku. (Za pravilnost
imen zaradi telefonskega sprejemanja ne
jamčimo. Op. ur.)

Zadnje počivališče Radničeve družine

Sopetar, 5. aprila. n. Vse prebivalstvo
je bilo zbrano na obali, ko je priplul par-
nik »Adriatic«, ki je pripeljal nesrečne žrt-
ve rodbine Radničeve. Mesto je bilo v črni
zastavi. Žalnega sprevoda so se udeležili
tudi mestni župan in nabelniki okolinskih
občin, sreski nabelniki, zastopniki oblasti,
šolski otroci z učiteljskim osebjem. Ogrona
na povorka se je pomikala do supetarskega
pokopališča, kjer so nesrečne žrtve po-
ložili v rodbinsko grobnico.

Zagreb, 5. aprila. n. Trupla Zorke Ra-
ničeve, žrtve katastrofe v Bartuličevi pa-
lati, še vedno niso našli. Najbrže je popoi-
noma zorelo. Oblasti so imenovalle poseb-
no komisijo, ki bo preiskala razsveine in
doznala, kako je bila stavba zaračunata in
obremenjena ocenila povzročeno škodo. Stane
taničev se dan za dnem boljja. Lastnika
palate Bartuličeve so operirali in polagoma
okrevla. Amputirali so mu levo nogo.

Mesto Zagreb je prejele danes več sožal-
nih brzojav filmskih podjetij iz Berlinu in
iz raznih dalmatinskih kraljev.

Peter Živković

Odstop ministrskega predsednika g. Petra Živkovića pomenja važan dogodek v naši državni politiki, saj je nad tri leta stal na čelu jugoslovenske vlade. Tri leta so v njegovih in zapletenih povojnih časih dolga doba in razmeroma malo je državnikov v Evropi, ki bi bili tako dolgo nepretrgoma predsedniki vlad v svojih državah. Tri leta Živkovićeve vlade pa pomenijo tem več, ako imamo pred očmi kako veliko odgovornost so nalagale vladi in pred vsem njenemu predsedniku politične in gospodarske razmere, v tem času.

Za to ime Petra Živkovića trajno ostalo v naši zgodovini. Zgodovina šele bo pravi mogoče objektivno oceniti njegovo delo in njegove zasluge. Kot požrtvovalen domoljub in discipliniran vojak se je brez obotavljanja odzval pozivu vladarja in je prevzel vodstvo vladnih poslov v kritičnih dneh, ko se je zdelo, da se v besnem navelu strankarskega fanatizma majajo temelji države. Z ljubeznijo in odločnostjo, pri tem pa z visoko razvitem čutom odgovornosti se je posvetil izvrševanju svoje teške naloge. Poleg neomejenega zaupanja kralja, poleg osebnih sposobnosti in vrlin mu je olajšalo in ojačilo pozicijo v prvi vrsti še dejstvo, da je prišel na vodstvo državnih poslov kot strankarskopolitično nevtralna oseba in da torej ni bil vezan na nikake strankarske obzire in interese. Tej strogi nevtralnosti in objektivnosti, ki ju je skrbno čuval tudi v najtežjih časih, in njegovi državniški uvidenosti gre v veliki meri zasluga, da se je pri nas tako brez vsakega potresa izvršil prehod iz ene vladavine v drugo, kar je pri drugih narodih običajno združeno z velikimi in usodnimi zapletitvami. Z velikim taktom in odlično voljo je znal Živković izravnavati tudi najostrejša nasprotstva, vedno pred očmi cilja svoje misije, pomirjenje in konsolidacijo države.

Tako se je Živkovićevemu režimu v razmeroma kratkem času posrečilo pomiriti vihar strankarskih strasti in s tem ustvariti podlago za nadaljnje delo temeljite reforme vsega državnega življenja. Izboljšana je bila državna upra-

va in očiščena zastrupljajočega strankarskega pritiska; silno je napredovalo in skoraj že zaključeno izenačenje zakonov; z razdelitvijo na banovine so položeni temelji za čim širšo upravno decentralizacijo; politično življenje je bilo osvobodeno iz okovov prošlosti in usmerjeno na nova pota, ki jih bo lahko v bodoče hodilo. Ustvarjena možnost povratka v parlamentarno življenje, dana z novo jugoslovensko ustavo, in mogočni uspeh skupščinskih volitev v novembru sta najbolj vidna in zgovorna dokaza za plodnost dela, ki ga je izvršil šestojanuarski režim pod vodstvom g. Živkovića. Ko so sedaj izkušni trimesečnega parlamentarnega dela še pokazale, da je naša Narodna predstavništvo doraslo svoji veliki in odgovorni nalogi, je bila s tem tudi izredna mislija g. Živkovića zaključena, njegova naloga izvršena. Zaprošil je zato za svoje razrešitev in se vrnil na svoje prajšnje vojaško mesto.

Ta razvoj dogodkov ne more iznenaditi. Odstop g. Živkovića je za onega, ki bi bil tega še potreben, samo nov dokaz, da je bil šestojanuarski režim v resnici samo sredstvo za sanacijo političnih razmer v državi, ne pa sam sebi cilj. V času, ko si utira naše politično življenje nova pota, je smatral g. Živković, ki je hotel služiti le kralju in državi, za koristno, da preide vodstvo državnih poslov zopet v roke političnega voditelja, in je zato podal demisijsko.

Njegov naslednik, ministrijski predsednik dr. Vojta Marinković, je izkušen in odlični jugoslovenski politik in državnik. Dolga leta je bil zunanj minister in je v tem času priboril ne le državi, temveč tudi sebi velikih simpatij v inozemstvu, ki ga visoko ceni in mu popolnoma zaupa. Doma je bil ves čas član vlade g. Živkovića in eden njegovih prvih sotrudnikov; tudi med jugoslovenskim prebivalstvom uživa velik ugled in veliko zaupanje. Oba mu bosta dragocena zaveznika pri odgovornem delu, ki ga čaka. Poziv g. Marinkovića na predsedstvo vlade pa je ob enem domovini in inozemstvu jamstvo za kontinuiteto in stabilnost naše notranje in zunanje politike.

Vlade g. Živkovića

Beogradska »Politika« objavila povodom odstopa g. Živkovića zanimiv pregled o spremembah, ki so bile od 6. januarja 1929 izvršene v vodstvu naših državnih poslov. Po članku posnemamo:

Vlada g. Petra Živkovića so bile na krmlju od 6. januarja 1929 do 4. aprila 1932, torej 3 leta, 2 meseca in 29 dni. V tej dobi so bile izvršene večkratne spremembe.

Prva vlada g. Petra Živkovića

je bila 6. januarja 1929 sestavljena takole: ministrijski predsednik in notranji minister Peter Živković, zunanje zadeve dr. Vojislav Marinković, pravda dr. Milan Sršić, prosveta Boža Maksimović, finance dr. St. Šverljuga, promet dr. Anton Korošec, javna dela in zastopnik ministra pošte Stevan Savković, kmetijstvo dr. Oton Frančević, šume in rube in zastopnik ministra agrarne reforme Lazar Radivojević, socialna politika in zastopnik ministra trgovine dr. Mate Drinković, zdravje dr. Uroš Krulj, vera dr. Tugomir Alajupović, vojska general Stevan Hadžić, minister brez portfelja Nikola Uzunović.

Spremembe v letu 1929.

Nekaj dni kasneje, 14. januarja 1929, sta stopila v vlado še dr. Željimir Mažuranić kot minister trgovine in dr. Kosta Kumanudi kot minister brez portfelja in zastopnik ministra pošte.

Po uveljavljanju zakona o vrhovni državni upravi 3. aprila 1929 so podali ostavko: minister ver. dr. Alajupović, minister za narodno zdravje dr. Krulj in minister dr. Kumanudi, ker so bili njihovi resori ukinjeni, odnosno združeni z drugimi resori. Dr. Kumanudi je bil nato imenovan za ministra brez portfelja in namestnika zunanjega ministra.

22. julija 1929 je minister za trgovino in industrijo dr. Mažuranić podal ostavko, ker se ni strinjal z načinom rešitve agrarne reforme. Za njegovega zastopnika je bil imenovan dr. Šverljuga.

5. avgusta 1929 so bile izvršene večje izpremembe v zasedbi resorov. Dr. Korošec je postal minister za šume in rube, dotodanji minister za šume in rube Lazar Radivojević pa prometni minister. Portfelj ministra za trgovino, ki je po ostavki dr. Mažuranića ostal izprazen, je bil zaseden šele 1. septembra 1929, ko je stopil v vlado Juraj Demetrović.

Spremembe v letu 1930.

V teku leta 1930, so bile v vladi g. Petra Živkovića izvršene večje spremembe. Namesto ministra pošte Stevana Savkovića, ki je umrl 12. januarja 1930, je prevzel njegov resor Filip Trifunović. Maja sta na novo vstopila v vlado Nikola Preka, ki je prevzel resor socialne politike, dr. Stanko Šibenik, ki je prevzel kmetijstvo in agrarno reformo, dotim sta dotodanji ministra teh resorov dr. O. Frančević in dr. M. Drinković ostala v vladi kot ministri brez portfelja. 20. maja sta vstopila v vlado kot ministri brez portfelja še dr. Ivan Švegel in dr. Mirko Neudorfer. Tako je bilo v vladi šest ministrov brez portfelja.

Zadnja izprememba v letu 1930, je bila izvršena 28. septembra, ko je podal ostavko dr. Anton Korošec. Na njegovo mesto je prišel kot minister za šume in rube dotakratni ban dravske banovine inž. Dušan Serneć.

Spremembe v letu 1931.

Največje spremembe v vladi g. Petra Živkovića so bile izvršene v letu 1931. Sprememba zakona o organizaciji predsedništva ministrskega sveta je predvidevala ustanovitev položaja ministra pri predsedništvu ministrskega sveta. Na to mesto je bil 16. februarja imenovan dotodanji minister pravde dr. Milan Sršić, dotim je kot minister pravde na novo stopil v vlado Dimitrije Ljotić. Rekonstrukcija vlade je bila tokrat večja obsega, in vlade so iz-

stopili minister za zgradbe Filip Trifunović in ministra brez portfelja dr. Oton Frančević in dr. Ivan Švegel. Za ministra za zgradbe je bil postavljen dr. Kosta Kumanudi. Kot ministri brez portfelja so ostali še nadalje v vladi gg. Uzunović, dr. Drinković in Neudorfer.

6. aprila 1931 je zaradi bolezni podal ostavko minister vojske in mornarice general Hadžić. Na njegovo mesto je bil imenovan armijski general Dragomir Stojanović.

19. junija 1931 je prišlo do novih velikih sprememb v vladi. Minister trgovine Juraj Demetrović, ki ni soglašal s predvideno rekonstrukcijo vlade, je podal ostavko. V novi razdelitvi portfeljev je dr. Kosta Kumanudi prevzel trgovino, dr. Šibenik šume in rube, inž. Dušan Serneć ministrijo za zgradbe, Neudorfer kmetijstvo. Ker sta dr. Šverljuga in Nikola Preka ostala v vladi kot ministri brez portfelja, je bil za finančnega ministra imenovan dotodanji poslanik v Londonu g. dr. Djordje Djurić, socialno politiko pa je prevzel dr. Marko Kostrenčić.

3. septembra 1931 je bila izdana nova ustava. V zvezi s tem je bila izvedena tudi širša rekonstrukcija vlade. V vlado so vstopili kot ministri brez portfelja Kosta Trifunović, dr. Ivan Paleček, Andra Stanić, Ivan Pucelj, Pavao Matić, dr. Avdo Hasanbegović, dotim je dr. Albert Kramer prevzel ministrijo za zgradbe, a za ministra pravde je bil postavljen dr. Dragutin Kojić. Ministra inž. Dušan Serneć in Dimitrije Ljotić nista bila več v novi vladi.

19. novembra je bil dotodanji finančni minister dr. Djurić zopet imenovan za poslanika v Londonu, za finančnega ministra pa imenovan dr. Milorad Djordjević.

Spremembe v letu 1932.

Zadnja sprememba pred odstopom g. P. Živkovića je bila izvršena 5. januarja 1932. Takrat je bil imenovan za notranjega ministra dr. Milan Sršić, ministrijo pravde je prevzel Boža Maksimović, prosveto pa dr. Dragutin Kojić. Dr. Albert Kramer je prešel iz resora ministrija za zgradbe v ministrijo za trgovino. Ministrijo za zgradbe je prevzel Nikola Preka, kmetijsko ministrijo pa Juraj Demetrović, dotim je dotodanji minister brez portfelja Ivan Pucelj prevzel resor ministra socialne politike. Za ministra novo formiranega ministrija za telesno vzgojo je bil postavljen dr. Dragan Kraljević. Vsi ministri brez portfelja so bili razrešeni. V tej sestavi je ostala vlada do 4. aprila 1932, ko je g. Peter Živković podal ostavko.

Velika umetnostna razstava v Beogradu

Beograd, 5. aprila. AA. Društvo prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzorić« priredi pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vis. kneza Pavla četrtu pomladno razstavo slikarskih in kiparskih del jugoslovenskih umetnikov. Na razstavi morejo sodelovati umetniki, živeči v Jugoslaviji in pa jugoslovenski umetniki, ki prebivajo v inozemstvu. Razstava bo odprta 8. maja 1932 v Umetniškem paviljonu v Beogradu. Pojasnila in prijavnice daje likovna sekcija društva prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzorić«, Umetniški paviljon, Beograd.

»Nepszava« ustavljena

Budimpešta, 5. aprila g. Notranje ministrijo sta s takojšnjim veljavnostjo prepovedala izhajanje »Nepzave«, edinega organa socialistične stranke na Madžarskem. List od jutri naprej ne bo več izhajal. Prepoved se utemeljuje s tem, da je list s svojimi objavami širil mržnjo med poljedelskimi delavci in kmetijskim prebivalstvom ter s tem ogrožal državni red in družbeni mir.

Banovinski proračun

Po izvršenih redukcijah znaša splošni banovinski proračun 110.3 milijona Din — Delne izpremembe pri banovinskih davščinah

»Službeni list banske uprave dravske banovine objavila v svoji 27. številki proračun izdatkov in dohodkov dravske banovine za l. 1932/33 s pravilnikom o banovinskih davščinah. Proračun je finančni minister odobril z odločbo od 26. marca.

Proračun splošnih izdatkov in dohodkov znaša po izvršenih redukcijah 110.324.000 Din. Po proračunskem načrtu, ki je bil februarja predložen banovinskemu svetu, so bili splošni dohodki in izdatki predvideni v višini 111.952.000 Din. Zaradi uvedbe nadomestne cestne doličke v višini 25% (15% namesto kuluka in 10% za izravnavo okrašnih cestnih doličkov) je bil pozneje proračunski predlog povišan za 18.75 na 130.7 milijona Din. Ker je sedaj splošni proračun odoben v višini 110.3 milijona Din, znaša torej redukcija 20.4 milijona Din.

Proračun banovinskih podjetij, zavodov in ustanov je bil prvotno določen na 52.7 milijona Din izdatkov in 12.200 Din presežka dohodkov nad izdatki. Sedaj pa je ta proračun znižan na 47.58 milijona Din pri dohodkih in na 48.48 milijona Din pri dohodkih, tako da je predviden presežek v višini 900.000 Din, ki pridejo kot dohodek v prid splošnemu proračunu.

Proračun splošnih izdatkov in dohodkov se na posamezna poglavja razdeli takole (v primeri s proračunom za leto 1931/32):

	1932/33	1931/32
I. Splošni odd.	6.4	12.4
II. Upravni odd.	0.3	—
III. Kmetijski odd.	11.7	15.7
IV. Prosvetni odd.	6.1	6.8
V. Tehnični odd.	51.3	85.4
VI. Odd. za soc. pol.	19.7	27.3
VII. Finančni odd.	10.7	8.0
VIII. Odd. za TOI	2.3	3.2
IX. Agrarne operacije	0.8	0.8
X. Rezervni krediti	1.0	6.8

Primerjava glede nekaterih oddelkov (eplošni oddelki, upravni oddelki, rezervni krediti) zaradi izpremenjene razdelitve proračuna na posamezna poglavja ni povsem točna.

Med dohodki je črtana državna dotacija, ki je po proračunu za l. 1931/32 znašala 11.9 milijona Din. Donos banovinskih doličkov je predviden v višini 50.2 milijona Din, trošarine so vnešene za 41.3 milijona Din, banovinske davščine in takse z 9.9 milijona Din, prispevek avtobusnih podjetij in odkupnina za osebno delo z 2.5 milijona Din in razni dohodki s 6.4 milijona Din.

Donos posameznih važnejših davščin je predviden z naslednjimi zneski (v milijonih Din): 35% splošna dolička 26.0, 25% nadomestna dolička 18.75, 10% zdravstvena dolička 5.4, trošarina na alkoholne pijače 31.5, trošarina na bencin 3.5, trošarina na prenos 2.3, trošarina na električno energijo 1.5, 1% taksa od prenosa nepremičnin 3.3, 50% dolička k dopolnilni prenosni taksi 1.4, davščina na motorna vozila 1.5, taksa na živinske potne liste 0.65, taksa na lovske karte 0.5, taksa na lovišča in ribolov 0.5, davščina na šmarnico 0.3, prispevek avtobusnih podjetij 1.5, odkupnina za osebno delo 1.0 in nepobrane terjatve iz prejšnjih let 4.0.

Banovinske davščine

Po pravilniku o banovinskih davščinah se poleg splošne banovinske doličke na neposredne davke, ki znaša kakor doslej 35%, pobira še 25% nadomestna cestna dolička, skupaj torej 60% dolička. Po čl. 17. zakona o zdravstvenih občinah pa se na teritoriju

združenih zdravstvenih občin pobira še 10% zdravstvena dolička.

Banovinska davščina na plesne prireditve je spremenjena v toliko, da se najvišja taksa od 300 Din za prireditev plača samo v območju ljubljanske policijske uprave, v mestih z nad 5000 prebivalci in v kopalnicah. Doslej se je ta najvišja taksa plačevala v vseh mestih, ne glede na število prebivalcev. V mestih, ki imajo manj kakor 5000 prebivalcev, se plača taksa od 200 Din, kakor doslej samo v trgih. V enakem smislu je spremenjen tudi način pobiranja takse za podajanje policijske ure, 50 odstotka dolička na državno veselilno takso in 4 odstotka taksa na kinematografske vstopnice ostale nespremenjene.

Banovinska taksa na sečnje gozdov se pobira v enaki izmeri, kakor doslej. Dodana je nova dolička, da se stavbni les (trami, deske, plohi itd.) po tem pravilniku ne smatra za dokončani industrijski izdelek. To velja glede doličke, po kateri se taksa ne plača na les, ki ga industrijec vzame iz lastnega gozda in ga porabi kot sirovino za dokončani industrijski izdelek.

Lansko znižanje banovinske takse na živinske potne liste ostane nadalje v veljavi.

Banovinska trošarina na konsum električnega toka je deloma spremenjena. V prvotnem načrtu je bilo predvideno, da se ukine 25 in 50 odstotno znižanje trošarine pri toku za pogon odnosno pri toku za elektromotorske in elektrometalurške svrhe. 50 odstotno znižanje je sicer tudi sedaj črtano, ostane pa 25 odstotno znižanje trošarine za pogon in za elektromotorske in elektrometalurške svrhe, toda le tedaj, če cena toka presega 0.70 Din za kilovatno uro, sicer se plača splošna trošarina v višini 3% odškodnine za tok.

Banovinska trošarina na vino in ostale alkoholne pijače je v pravilniku ostala nespremenjena kakor doslej in še ni upoštevana reforma, ki ima priti s ukinitvijo trošarine na vino in žganje.

Na novo je urejena banovinska trošarina na umetne brezalkoholne pijače, ki se pobira sedaj v obliki trošarine na ogrejevalno kislino v višini 10 Din na kg. Na ostalo umetno brezalkoholno pijačo se plača kakor doslej 10 par od vsakega decilitra. Banovinska davščina na šmarnico se poveča od 10 na 15 par od vsakega trsa. 1 odst. banovinska taksa od prenosa nepremičnin ostane nespremenjena, dopolnjuje pa se v toliko, da se ta taksa pobira tudi kot 50 odst. dolička h državni dopolnilni prenosni taksi.

Banovinska davščina na motorna vozila ostane nespremenjena, le način plačevanja se nekoliko spremeni. Ta davščina se plačuje pri registraciji za celo leto vnaprej, le če letni predpis presega 500 Din se plača polovico ob registraciji, ostanek pa do 15. julija. Kot nadomestilo za banovinsko trošarino na pnevmatike se pobira 100 odst. dolička h banovinski davščini na motorna vozila, ki sme pri motornih kolesih znašati največ 250 Din.

Davek od tovorov, ki se nakladajo in razkladajo za prevoz z železnico, ki je bil predviden v višini 20—50 par za 100 kg ni bil potrjen in torej odpade. Ta davek je bil v načrtu proračuna predviden z donosom 8 milijonov Din.

V splošnih doličkih je črtana prvotno predvidena sprememba, po kateri naj bi se priznala od plačane kazni zaradi dejanj v svrhu prikrivanja banovinskih davščin ena tretjina zložitve.

Vode še vedno naraščajo

Opustošenja povodnji v Bosni — V gornjih tokih vode polagoma upadajo

Mitrovica, 5. aprila. n. Sava še vedno narašča in preplavlja nove komplekse zemlje. V Subotici se je razlila preko nasipa, ki ga je kasneje podrla. Z veliko naglico je preplavila bosansko stran in porušila vse, kar je dosegla. Preplavljeno je vse Brezovo polje. Če bo voda porušila še cesto, bo prekinjen ves promet v smeri proti Belini v Bosni. Povodenj je porušila železniški nasip, ki je bil zgrajen v obrambo proti Rači in tako onemogočila vsa dostop aa postajo. Spritje tega so morali opustiti evakuacijo prebivalstva s pomočjo železniških vozov. Ljudje so reševali s čolni. V mitroviškem srezu je preplavljenih 10.000 orakov zemlje.

Karlovec, 5. aprila. n. Kolpa, Korana in Brežnica polagoma upadajo, vendar je voda, ki se je razlila čez bregove omejenih rek, še vedno tako visoka, da so preplavljene nekatere vasi in tudi del karlovske periferije. V okolici Karlovca je 9000 orakov zemlje pod vodo.

Beograd, 5. aprila. AA. Hidrografsko poročilo z dne 4. aprila:

Po podatkih meteorološke opazovalnice v Beogradu je znašala maksimalna tempe-

ratura v Beogradu 17, minimalna nočna temperatura 4, povprečna temperatura po vsej kraljevini 10 stopinj, sneg se povsod dogo topl. Dežja je padlo ponekod od 1 do 13 mm, povprečno 4.5 mm. Dunav raste od Bratislave navzdol povprečno za 25 cm. Drava je v gornjem toku padla, v spodnjem toku pa narasla za povprečno 20 cm. Tisa v gornjem toku je naglo narasla. Vodostaj pri Tokaju je narasel za 94 cm, po ozemlju naše kraljevine je Tisa neznatno narasla. Pri Senti je vodostaj narasel za 12 cm, pri Bečeju za 18 cm. Sava do Zagreba pada, naprej pa raste. V zadnjih 24 urah je Sava pri Krškem padla za 75 cm, pri Zagrebu za 16 cm. Pri Sisku je narasla za 63 cm, pri Jasenovcu za 14 cm, pri Brodu za 39 cm, pri Samcu za 47, v Sremski Mitrovici za 48, v Beogradu za 15 cm. Kolpa je padla pri Karlovcu v 24 urah za 16 cm, Una za 10, Vrbas pri Banjaluki neizpremenjena. Timok pri Zajčaru pada. Zaenkrat je treba pričakovati porasta rek. Ob rekah Dunav, Drava in Tisa se niso potrebni obrambni ukrepi, Sava pa je ponekod preplavila bregove. Od Broda do Mitrovice so tamonje vodne zadruge izvršile razna obrambna dela.

Nenavadno odkritje strašne družinske tragedije

Moža, ki je umoril svojo ženo, je nehote izdala njegova ljubica

Beograd, 5. aprila. V vasi Spančevac v klenaki obini se je na nenavaden način odkril zločin, ki ga je izvršil že pred tedni mladi vaščan Mirko Janić. Strašno razkritje je silno razburilo vso okolico tega mimoga kraja.

Mirko Janić je bil lastnik male kmetije, ki pa ni mogla prerediti njega, žene in dvoje otrok. Kot poljedelski sezonski delavec je bil vedno dalje časa zaposlen izven svojega kraja in se je po daljši odsotnosti vrnil domov tudi začetkom prošlega meseca. Domači in sosedje so mislili, da bo ostal doma dalje časa, Mirko pa je ves čas govoril, da bo moral kmalu zopet po svetu. Nekoga dne se je zglasil v občinskem uradu ter prosil za delavsko knjižico in druge dokumente, ki so mu bili potrebni za pot. Vse to je dobil brez vsake zapreke. Vsi sosedje so potem videli, kako se je odpravljaj na pot. Pripraveval jim je tudi, da mu je slovo posebno težko zaradi žene, ki je bila prepričana, da bo ostal doma. Sosedje je prosil, naj pomagajo ženi pri delu, ko bo on odsoten. »Odpotovati pa moram,« je

dejal, »ker doma ne najdem zadostnega zasluga.«

Ko se je od vseh poslovil in napovedal svoj odhod, pa je prišel ves preplašen drugo jutro na vse zgodaj v vas s strašno vestjo, da si je njegova žena vzela življenje. Vaščani, ki so prišli z njim na dom, so našli nesrečno ženo obešeno v čumnati in še to so opazili, da se je hotela nesrečnica najprej zastrupiti s solno kislino. Po solni kislini je namreč dišalo iz ust in v njeni obleki so našli tudi izpraznjeno stekleničko tega strupa. Prišel je občinski službenec, ki je kot mlčki oglednik ugotovil smrt, in ker je bil Mirko na dobrem glasu in ker se ni nikdar slišalo o kakem nesoglasju med njim in njegovo ženo, se ni nič brial za vse druge okoliščine strašnega dogodka. Nesrečno ženo so pokopali in dvodec je par dni pozneje odpotoval iz vasi za svojim zasluzkom. Vsa vas je bila prepričana, da si je nesrečna žena vzela njegov odhod tako močno k srcu, da si je vzela življenje.

Te dni pa so se nenadoma pojavila v va-

si neka tuja mladenka, ki je povpraševala po Mirku Janiću. Naposled se je zglasila tudi v občinskem uradu in kaj je občinski predstavnik vprašal, zakaj išče Mirka Janića, mu je odgovorila, da je to njen zaročenec. Iz nadaljnjih vprašanj je predsednik občine naenkrat dobil naslednjo sliko: Mirko Janić je imel doma ženo in dvoje otrok, v tujih krajih, kjer je delal, pa se je izdal za samca in ženska, ki ga je prišla iskat, je bila prepričana, da jo bo oženil. Strašna smrt nesrečne Mirkove žene je s to ugotovitvijo naenkrat prišla v drugo luč in tudi mlčki oglednik se je spomnil na razne okoliščine, katerim tedaj, ko je vršil svojo dolžnost, ni posvetil posebne pozornosti. Mirka Janića so kmalu izsledili in pri zaslišanju je priznal, da je ženo zadavil in potem mrtvo obesil ter fingiral samomor tudi v solno kislino, katero je že mrtvi izlil v usta.

Dva značilna primera

Kakor smo že svojčasno poročali, se je narodni poslanec g. Alojzij Pavlič, profesor verouka in katoliški duhovnik, ob priliki splošne razprave o proračunu v Narodni skupščini v svojem govoru dotaknil tudi naših odnosov do Vatikana in vatikanske politike. Po stenografskem zapisniku je med drugim izjavil:

Ne kot duhovnik, marveč kot privatna oseba moram reči, da nisem zadovoljen z vso politiko Vatikana. Primeri škofa dr. Jegliča, nadškofa dr. Sedeja in drugih pričajo, da se z vatikansko politiko ne moremo vsem strinjati, da pa ta politika tudi ni vedno v skladu s politiko katoliške cerkve. Upravičeni smo zahtevali, da imenuje Vatikani za svojega diplomatskega zastopnika v Jugoslaviji nekoga človeka ali vsaj Francoza, Čeha ali Poljaka. V veliki meri pa je tudi naša krivda, da odnosi z Vatikonom niso boljši, ker še vedno nimamo konkordata. Ko bomo sklenili konkordat, bo v notranji politiki odpadla marksistična težkoča, v mednarodni politiki pa se bo naša pozicija ojačala. Jaz sem zvest sin cerkve, pravim pa, da moramo kot Slovani zahtevati, da katoliška cerkev izpolnjuje naše pravice. Katoliška cerkev ni latinska, ne italijanska, nego univerzalna.

V Zagrebu izhajajoča »Hrvatska Straža«, ki velja za glasilo katoliških Hrvatov, objavlja v številki 74. z dne 1. aprila z debelimi črkami naslednjo izjavo:

Podpisani katoliški duhovniki banja-luške škofije smatramo na svojem sestanku v Banjaluki na dan velikega četrtka za svojo dolžnost, da kot duhovniki in Hrvati javno protestiramo proti izjavi žalostnega katoliškega duhovnika in kateheta v Celju, Alojzija Pavliča, ob priliki proračunske debate v parlamentu v Beogradu, dne 3. marca 1932:

1. Ker je javno žalil vsakega pravega duhovnika in vernika katoliške cerkve, govoreč, »da Vatikani ne vodi politike, ki bi bila v skladu z naukom katoliške cerkve. Izjavljamo vsemu svetu, da imamo popolno zaupanje v Sveto stolico, v kateri vidimo nepremagljivo skalo in temelj katoliške cerkve in katoliške nauka.

2. Ker je s tem žalil ves naš hrvatski narod, kojega predniki so vedno gledali, a tudi sedanji hrvatski naraščaj vidi v Vatikani svojega Očeta, največjega prijatelja in zaščitnika.

Pri tej priliki enodušno izjavljamo globoko vdano in zvestobo svetemu Očetu papežu kot namestniku Kristusa in trdno upamo, da si bo hrvatski narod, če se bo tudi v bodoče naslanjal na Petrovo skalo, rešil svojega Očeta, največjega prijatelja in zaščitnika.

Pri tej priliki enodušno izjavljamo globoko vdano in zvestobo svetemu Očetu papežu kot namestniku Kristusa in trdno upamo, da si bo hrvatski narod, če se bo tudi v bodoče naslanjal na Petrovo skalo, rešil svojega Očeta, največjega prijatelja in zaščitnika.

To izjavo so podpisali: dva generalna vikarja, dva konzistorijalna svetnika, trije dekani, dva škofijska tajfika, 11 župnikov in trije kaplani banja-luške škofije.

Komentar ni potreben.

Zavrtnjen zaljubljenec je nevarno obrešil izvoljenko

Pluj, 5. aprila.

V noči na večerj okoli pol 1. zjutraj se je odigral v gostilni pri »Dravski promena-d« žalosten dogodek. Že nekako okoli 9. zvečer je prišel v gostilno mladi orožniški kaplar Saković Tone, uslužben pri tukaš-ni orožniški četi, ki se je zagledal v tamon-jno natakario 20-letno Frederiko Knödlovo iz Ročnjaka na Pohorju. Mladi orožnik je skoro vedno v svojem prostem času posedal v navedeni gostilni in silil svojo ljubezen natakario, ki ga pa je zavračala in da ima še fanta, s katerim je zaročena.

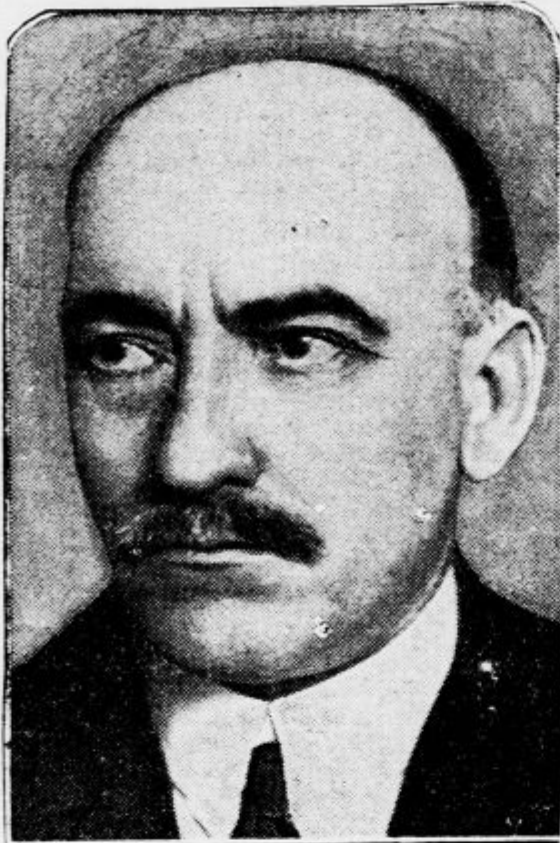
Kakor je Knödlova sama izpovedala, je orožnik tudi usodnega večera silil v njo, češ, naj gre z njim v kavarno. Ker je bila že pozna ura, in ker ga tudi ni marala, je seveda to njegovo ponudbo odklonila. Saković je tedaj nenadoma pograbila togo, da je vrzel svojo žepno uro ob tla in jo pomandal. To se je zgodilo še pred napo-vedjo policijske ure. Ko je kmalu nato prišel službojoči stražnik napovedati policijsko uro,

Naši kraji in ljudje

Sprememba v vodstvu vlade

Peter R. Živković

Dr. Vojislav Marinković

Včeraj smo poročali o veliki spremembi, ki je bila izvršena v vodstvu naših državnih poslov s tem, da je odstopil dosednji ministrijski predsednik g. Peter Živković in je postal ministrijski predsednik dosednji dolgoletni zunanji minister g. dr. Vojislav Marinković.

Gosp. Peter R. Živković se je rodil dne 23. januarja 1879 v Negotinu, kjer je obiskoval gimnazijo. Starši so ga posvetili oficirski karijeri in absolvirati je nižjo, kasneje pa še višjo vojaško akademijo v Beogradu. Kot mlad oficir se je udeležil balkanskih vojev, v katerih je s svojo hrabrostjo in sposobnostjo obrnil nase pozornost višjih vojaških funkcionarjev. Samoumevno se je udeležil tudi svetovne vojne, med katero je poveljeval naposled že celi diviziji. Po vojni je kot častni adjutant Nj. Vel. kralja postal komandant kraljeve garde, ki se je pod njegovim poveljstvom vsestransko izpopolnila. Dne 6. januarja 1929 je bil imenovan za predsednika izvenparlamentarne vlade. Ostal je kot nestranski nevtralec ves čas na čelu šestojanuarskega režima. Pred izvedbo volitev je bil kot armijski general prevečen v rezervno. Po izvršitvi svoje državopolitične misije je v ponedeljek podal ostavko, bil zopet sprejet v aktivno vojsko in se je vrnil na svoje prejšnje odlično mesto komandanta kraljeve garde.

Novi ministrijski predsednik in zunanji minister g. dr. Vojislav Marinković se udeležuje v jugoslovanski politiki že okrog 30 let. Rodil se je 1. maja 1876 v Beogradu, kjer je dovršil osnovno in srednjo šolo, nakar se je v Parizu posvetil pravni in narodnogospodarski študiju. Po povratku v domovino je stopil v politično življenje in je bil že l. 1906, komaj 30 let star, prvič izvoljen za narodnega poslanca. Od takrat je bil neprestano član srbske in potem jugoslovanske Narodne skupštine. Minister je bil prvič l. 1914 v Pašićevi koalicijski vladi, pozneje pa še ponovno v raznih vladah. Od l. 1927 je bil s kratkim presedkom neprestano zunanji minister; ta resor je vodil tudi ves čas šestojanuarskega režima in ga vodi, kakor smo že poročali, še sedaj poleg ministrijskega predsedstva. Na svojem odgovornem položaju si je tudi v inozemstvu pridobil izredno velik ugled in splošno zaupanje.

Sklicanje izseljenske konference

Ljubljana, 5. aprila.

Včeraj se je po naročilu ministra g. Ivana Pučila mudil v Ljubljani šef izseljenskega odseka ministristva za socijalno politiko in narodno zdravje g. dr. Fedor Arankić. Po inspiciranju izseljenskega nadzorstva je najprej konferiral z banom g. dr. Marušićem, podbanom g. dr. Pirkmajerjem in je imel nato pri izseljenskem referatu g. Finku daljše posvetovanje s predsednikom Narodnega izseljenskega odbora g. dr. Bohinjem, s predsednikom Družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev g. Zakrjaškom in tajnikom Narodne strokovne zveze g. Kravosom. Posetil je tudi mestno načelstvo.

Sključeno je bilo, da bo izseljenska konferenca 16. t. m. dopoldne v Delavski zbornici, popoldne pa v palači banske uprave v Ljubljani. Na konferenco bodo povabljeni organizacije in osebnosti, ki se zanimajo za naše izseljence.

Marsikdo, ki pozna izseljenske razmere, bo morda dejal, da je izseljenska konferenca nepotrebna zdaj, ko se vendar nihče ne more izseliti in ko so v vseh državah naše emigracije skrajno neugodne razmere, katerih konferenca ne bo mogla odpraviti. Res je to, toda naša dolžnost je, da skrbimo za to, da naši izseljenci v sedanjih hudih časih ne omagujejo, da se kolikor mogoče zaščitijo na podlagi recipročnih pogodb in da skrbimo po možnosti tudi za one najnesrečnejše, ki so se vrnili brez sredstev v domovino. Tem je treba ob priložnosti v našo kraljevino vsaj omogočiti nadaljevanje potovanja v pri-

stojne občine. Ker leži Ljubljana v bližini obmejnih postaj Jesenic in Rakeka, je več kakor potrebno, da deluje v Ljubljani institucija, ki bo imela na razpolago za prvo preskrbo dospelih izseljenskih repatriirancev in removirancev tudi potrebna sredstva.

Najbrže se bo konference udeležil tudi minister za socijalno politiko in narodno zdravje g. Pučelj, ki se je že v Narodni skupščini živo zavzel za naše izseljence.

Hrastniški rudnik počiva

Hrastnik, 5. aprila.

Danes zjutraj, ko so po tridenem odmoru zopet prišli na delo, so zvedeli rudarji žalostno vest, da je delo v rudniški obratni v Hrastniku in na Ojstrem ustavljeno za nedoločen čas.

Rudarje se je pozvalo, naj se vrnejo domov, češ, da se jih bo zopet poklicalo na delo. Delavci, vajeni vsega slabega, so se razšli na svoje revne domove, nihče pa ne ve, kako dolgo bo trajala ta brezposelnost, ki se pomavlja zlasti, kadar so pogajanja med železniško upravo in med rudniškim podjetjem. Ta ponovni udarec brezposelnosti je zadel okrog tisoč delavcev.

Podrobnosti roparskega umora v Dražgošah

Dražgoše, 5. aprila.

Strašen zločin, ki je bil v nedeljo izvršen v Dražgošah ter zahteval za žrtve Marijo in Genovefo Lotričevci, je v glavnem še nepojasnen. Zločinec je moral biti dobro poučen o razmerah, v katerih sta živeli njegovi žrtvi in dobro je moral poznati tudi kraj in hišo. Mogoče je bil Lotričevci znan, kajti ne da se misliti, da bi bila ona odprla hišo kakemu neznanu. Odprla mu je najbrž Genovefa in je takoj dobila smrtonosni udarec s krampom po glavi. Na njen krič je tedaj planila po koncu mati in je tudi njo sredi sobe zadela ista usoda. S krampom je dobila udarec po glavi, da se ji je udrla kost nad očesom. Ob odkritju zločina je ležala vznak z rokami na hrbtu. Nerazumljivo je, kako se je mogla obrniti, ker kažejo vsi znaki, da je padla na usta in ji je tudi v istem položaju odtekla velika mlaka krvi. Morilec je medtem prebrskal posteljo in našel denarnico. Denar je odnesel, prazno denarnico pa je vrnil na tla. Domneva se, da je imela Lotričeva doma shranjenih preko 2000 Din.

S tem, da je zažgal posteljo, je hotel zločinec gotovo zažgati hišo in tako zabrisati vse sledove. Po komisijem ogledu in obdruki je bil izvršen pogreb nesrečnih žrtev, katerega se je udeležila vsa vas, ki je zelo razburjena zaradi strašnega zločina in v velikem strahu pred neznanim zločincem.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah in hrbtu in križu je naravná »Franz Josefová« grečnica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebnih obolenjih, da deluje »Franz Josefová« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »Franz Josefová« grečnica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Aretacija osumljenca ljubljanskih vlovov

Mošakinci, 5. aprila.

Ze pred dnevi je »Jutro« poročalo o drznih vlovih pri belcu dnevu v Ljubljani. Med drugim je bilo vlovljeno tudi v stanovanje artiljerijskega podporočnika g. Dogana, kjer je tat ukradel komplet radijski aparat, usnjen kovčeg, pištolo, uro, zlat prstan in še več drugih predmetov.

Orožniki iz Mošakincev so sedaj izsledili v Gorisnici nekoga Gašperja, po poklicu elektrotehnik. Pri njem so orožniki našli imenovane predmete, za katere pa aretirane trdi, da jih ni ukradel, nego da jih je kupil od nekoga Ivana Jerihe od Device Marije v Polju pri Ljubljani za 820 Din. Ker je nujno sumljiv, da je izvršil vse vlo- me v Ljubljani sam, je bil odveden v sodne zapore okrajnega sodišča v Ptuj.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Jubilej petrinjskega učiteljskega

Zagreb, 5. aprila.

Za učiteljskem v Zagrebu, ki je bilo osnovano l. 1849, je najstarejši učiteljske Hrvatske in Slavonije učiteljske v Petrinji, ki je bilo ustanovljeno l. 1862. In praznuje sedaj 70-letnico neprestane in za naš narodni življenj zelo uspešnega in zaslužnega delovanja.

Prva naloga te šolske ustanove je bilo usposabljanje učnih moči za ljudske šole na področju bivše Vojne Krajine, ki je obsegala ozemlje od Primorja navzdol Save do Zemuna. V 70. letih je dovršilo to šolo 1414 učiteljev in učiteljic, in sicer 950 Hrvatov in 464 Srbov. Na tem zavodu so se udeleževale izvrstne učne moči, ki so zapustile na svojo dobo in svoje delovanje mnogo dragocenih spominov v knjižnici in učnih zbirkah učiteljskega. To učiteljske je nosilo vedno izrazit jugoslovanski značaj ter je vzgojilo veliko število zaslužnih borcev in kulturnih delavcev za naše narodno in državno edinstvo.

Tajinstveni požigi v okolici Brežic

Dobova, 5. aprila.

Nedavnemu požaru pri Brataniču v Bukošku, ki je bil v kratkem času že tretji v tej vasi, je sledil pred dnevi ogenj v Mihalovcu pri Dobovi. Ta zadnji požar se je posestniku Vučinku posrečilo zadušiti že v kali. K sreči je ogenj nastal podnevi.

Ogromno delo srca...

Vaše srce se skrči (bije) dnevno več ko 100.000-krat, in to vse življenje, brez miru in brez odmora. Po tem morete presoditi, kako važna je nega srca. Čuvajte svoje srce, pijte kofeina prosto kavo Hag! — Več kot 30.000 zdravnikov in brez števila gospodinj je doslej izdalo pismeno priznanje kavi Hag. — Kava Hag je najfinejša zrnata kava, ki je sploh mogoča, streže okusu odlično in je zamaženo neškodljiva. Smete jo piti celo zvečer, tudi na turški način pripravljeno, ne da bi se vam bilo treba bati kakih motenj pri spanju. Za prehrano otrok je kava Hag posebno važna zategadelj, ker napravi mleko lažje prebavljivo, tako da se njegove naravne sile dovajajo telesu v največji meri prehranjujoče in gradeče.

Vse kaže, da je bil tudi ta ogenj podtaknjen. V noči po požaru so opazili fantje v vasi nekega možaka, a ker so ga začeli prekasno zasledovati, se mu je posrečilo uiti.

Pogosti požigi v okolici Brežic povzročajo ljudstvu mnogo strahu, posebno še, ker se pojavljajo po vseh listih z grožnjami da bo zgorelo še več hiš. V skrbi za imetje so organizirale vasi službo nočnih čuvajev.

Cross-country za državno prvenstvo

Ljubljana, 5. aprila.

V nedeljo so v stadionu ob Dunajski cesti tekli cross-country za prvenstvo Jugoslavije atleti iz vse države. Z izjemo dveh ali treh so se prijavili vsi lahkoatletski klubi.

Tekmovanje JLAS se je vršilo pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušića in častnim predsedstvom divizionarja Dragoljuba Iliča in ljubljanskega župana dr. Dinka Puca, ki je tudi daroval lep prehodni pokal za zmagovalca.

Proga je bila izpeljana v stadionu in so morali tekmovalci preteči 14 krogov brez zaprek, skupaj 10 km, tako, da je imelo tekmovalce bolj značaj tekme na tekašcu, kakor pa značilnega angleškega cross-

countryja, kjer so proge izpeljane po zaprkih, preko gozdov, močvirij, nizkih voda in slično. Nedeljsko tekmovalstvo pa je imelo to prednost, da je bilo mogoče opazovati tekače ves čas od starta pa do cilja in vse boje za vodstvo v posameznih krogih.

Med posamezniki je zmagal Tučan, (Hrast Zagreb) v času 36:24.4, od mostev pa je dosegel prvo mesto ASK Primorje, vendar pa njegova zmaga zaradi pogreške funkcionarja na cilju od JLAS se ni potrjena. Podrobne rezultate je objavilo ponedeljkovo »Jutro«.

Na slikah je videti start tekačev, vodilo skupino po petem krogu in zmagovalca Tučana, ko teče skozi cilj.

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

PRVILE

Krasna zakonska komedija

DOLLY HAAS

Kot dopolnilo čudovito lepi film

M. Badjare »Blaški snaučarja«.

Najnovejši zvočni tehnik!

Ob 4., 8. in 9.4 zv.

Kulturni pregled

K vprašanjem naše kulturne politike, v 5. zvezku beogradske revije »Jugosloven«, ki je pravkar izšel, je objavljen članek našega sodravnika, pisatelja dr. Ivana Laha. »Naše kulturno edinstvo«. Pisev v tem prispisku razvija svoje nazore glede slovenskega jezika in kulture v okviru jugoslovanskega narodnega edinstva. Slovenskemu izobraženemu je stališče dr. Laha znano iz »Naše dobe«; tam objavljen misli, ki so pred dvema letoma vzbudile pozornost in polemične odmeve, razlaga sedaj čitatelju iz srbohrvaške kulturne sfere. Dr. Lah brani obstoj samostojnega jezika in poudarja, da dvojezičnost niti malo ne škoduje jugoslovanskemu narodnemu edinstvu. Uredništvo pa je za čudo objavilo ta članek z opazko, da se s piščevim stališčem ne strinja, da pa njegova izvajanja v diskusijo. Vse- kako bi želeli, da bi uredništvo (dr. Fedor Nikić) nekoliko konkretnije označilo svoje stališče in povedalo, kako si zamišlja naše kulturno edinstvo. — V isti številki »Jugosloven« je izšel tudi članek dr. Branimirja Maleša »Dinarski tip i rasne odlike našega naroda«. Pisev sklepa, da »bežmalva cca naš narod po svojim telesnim osobinam pripada dinarski rasi, a zatim njenoj najbližjoj sestrj — alpskoj rasi«. Nasproti rasni razcepljenosti drugih narodov tvorimo Jugosloveni dokaj enovito rasno skupino. — Med pregledi je izšel tudi članek »Pred donošenjem uredba filozofskih fakulteta«, ki je takisto spisan s kulturno - političnega zrelisča.

Spor Bogdanović - Crnjanski. Spor med urednikom »Srpskega književnega glasnika« Milanom V. Bogdanovićem in pisateljem Milošem Crnjanskim, ki je izzval tudi izjavo skupine slovenskih kulturnih delavcev (glej »Jutro« z dne 2. aprila) se zaključuje

s članki v revijah. V mesečniku »Stožer« je pravkar izšel daljši članek B. H. M. »Naša i strana knjiga«. Pisev obširno glorisira pisanje Crnjanskega in med drugim očita, da problema tuje knjige pri nas ni postavil dovolj jasno in jedrnat. Po piščevem mnenju ni več mogoče zahtevati, da se »naša« knjiga pospešuje za vsako ceno na »škodo tuje«; prednost pred tujo imej samo tedaj, če je po kvaliteti polnovredna, sodobna in živa, ustrežajoča duhu sedanjega časa. Duha tega časa si pisev predstavlja v smislu svoje marksistične ideologije; toda v to se ne spuščamo. Zdi se nam točna njegova sodba, da predvojna slovenska literatura z malimi izjemami ne vzdrži primere s svetovno književnostjo, in to svojo sodbo utemeljuje pisev prav inteligentno. V ostalem pa je njegova polemika pristranska in za Crnjanskega delno krivična; vrednosti njegovega romana »Seobec« ni mogoče razveljaviti s tako cenenimi opazkami kot jih rabi B. H. M. — Nadaljnji komentar čitamo v zagrebški »Socijalni Mislic« iz porsa Milivoja Magdića. Pisev premotriiva ta spor predvsem z vidika osebnosti in politične morale in naglašja, da je v sedanjih razmerah treba najprej pravilno postaviti problem.

O univ. prof. dr. Frana Plešiću je objavila beogradska revija »Život i rad« članek iz porsa Jovana Dimitrijevića. Pisev omenja, da so se Plešićeve lanske šestdesetletne spomnili v Zagrebu, Ljubljani, Pragi in Varšavi, v Beogradu pa je jubilej »velikega sodobnega delavca za zblizanje in vzajemnost slovenskih narodov« ostal neopažen. Nato Dimitrijević navaja življenjske podatke o dr. Plešiću, opisuje in karakterizira njegovo delo in posebno poudarja Plešićevo gorečo ljubezen do Poljakov. Naposled pravi: »V vsaki sredini in pri slehernemu na-

rodu je vedno malo takih ljudi, kakor je dr. Fran Plešić, ki s samozatajevanjem žrtvuje sebe in svoje osebne interese za uspeh splošne stvari in ki potem, ko so uspešno dovršili svoje poslanstvo, ostanjejo v ožadi in ob strani vseh paradih in površnih jubilejev... Sodobniki jih pozabljajo, zato pa jim povračajo dolg prihodnji rodovi...«

Poljska studija o Ivi Vojnoviću. Ugledni poljski kritik in slavist dr. Josef Golabek je pravkar dovršil obsežno in temeljito studijo o dramatik Ivi Vojnoviću. Knjiga je že v tisku. »Rozprawy« Aventinac omenja, da je zbiral gradivo za njo celo na Češkem; tem natančneje ga je bil zbral v Jugoslaviji, upoštevajoč vse, kar je bilo pri nas napisano o Vojnoviću in njegovem delu. Torej se nam obeta studija o Vojnoviću, kakršno praveča celo jugoslovanska književnost. Dr. Golabek je dovršil tudi monografije o tvorcu beloruske književnosti, izide v Vilnu z naslovom »Wicenty Dunin - Marcinkiewicz, poeta polsko - białoruski«. V poljski akademiji čakata izdavanja njegova spisa »Ljudsko gledališče v Rusiji« in »Car Maksimilijan«.

Za in proti Angeli Cerkveniku. V beogradske »Stožer« so v zadnjih dveh številkah načeli vprašanje o vrednosti spisov slovenskega pisatelja Angela Cerkvenika. To vrednost presojajo predvsem z vidika proletarske literature, h kateri se šteje tudi A. Cerkvenik. Nekateri za stavijo med prve proletarske pisatelje v Jugoslaviji. Zoner to tezo se je oglasil v »Stožeru« Mile Klopčič z daljšo razlembom Cerkvenikovega dela, zlasti še glede na njegovo najnovejšo povest »Oračič«. V aprilski številki iste mesečnice pa polemizira Vinko Ivanuš s Savo M. Stedimljico, ki je v zagrebški »Socijalni mislic« objavil pohvalen članek »Cerkvenik i neki slovenski književniki danes«. Tudi Ivanuš sodi, da Cerkvenik ni izrazit socialno - levičarski pisatelj in to dokazuje s tem, da avtor »Oračev« slavi zadržišništvo

kot simbol razrednega boja in višek proletarskih teženj.

Pomladna umetnostna razstava v Beogradu. Priprave za otvoritev te razstave, ki bo imela reprezentativni značaj, se bližajo koncu. Zastopan bo znaten del ljubljanskih slikarjev in kiparjev. Težkoče so se pojavile z zagrebškimi. Doslej so objubili udeležbo Krizman, Tartaglia in Kršinić; verjetno je tudi, da bo zastopan Meštrović. Odklonili pa so Babić, Bečić in Jerolim Miše, najbrž iz razlogov, ki niso povsem umetnostnega značaja.

Meštrovićeva razstava v Zagrebu. Kakor izvemo, pripravlja največji jugoslovanski kipar Ivan Meštrović razstavo svojih del v Zagrebu. Razstava bo otvorjena že kmalu.

E. Thompson Seton v slovenščini: Pred dnevi je izšla v založbi in tisku Zvezne tiskarne v Celju lično opremljena knjiga znanega mladinskega pisatelja E. Thompsona Setona »Tita - Lisica« v krasnem prevodu celjskega profesorja g. Pavla Holčka. Knjiga opisuje v vseh podrobnostih in izredno mikavno življenje v ameriških prerijah, prav posebno pa seznanja mladino s skrivnostnim živalskim svetom v prosti, ljudem je težko dostopni prirodi. Knjiga je opremljena z mičnimi ilustracijami, ki jih je izdelal celjski akademski slikar g. Seebacher in ki so uvrščene na poseben, pri nas še nenavaden način ob robovih teksta. Knjiga se narača pri založniški Zvezni tiskarni v Celju ali pri Tiskovni zadrugi.

Nova knjiga dr. Branislava Petronijevića. V založbi Geze Kohna je pravkar izšla knjiga dr. Branislava Petronijevića »Clanci i studije«. Pisev je znan tudi v inozemstvu kot predstavitelj srbske pozitivistične filozofije. V tej lično opremljeni knjigi (204 strani) so zbrani njegovi novejši članki in studije. V prvem delu razpravlja o planetu Marsu na osnovi najnovejših raziska-

vani. V drugem poljudno razlaga, kakšne pojme je imelo človeštvo v teku vekov o značaju in zgodbi vsemirja. Tretji članek obravnava iznajdbo galija, četrti nas poučuje o sočasnih izumiteljih. Peti članek je posvečen vprašanju o vrednosti življenja in možnosti sreče. Sledi daljša studija o Aristotelu, Renanu in njegovo knjigo »Vie de Jésus« premotriiva nadaljnji članek, zaključuje pa to serijo člankov razprava o Leibnitzovi Theodiceji. Domača poljudnoznanstvena književnost je s to zbirko pridobila knjigo, ki jo poleg drugega odlikuje tudi Petronijević bister in jasen slog.

Pianist dr. Paul Weingarten bo nastopil dne 8. t. m. kot solist na koncertu kraljeve garde v Beogradu.

Knjiga o Crni gori in njenih sodobnih kulturnih problemih. Mladi publicist Sava M. Stedimilja je pravkar izdal v Zagrebu knjigo »Skidanje maske«, ki po opremi (fotomontaža) in po značaju nekoliko spominja Križevnega polemičnega spisa: »Moja obračun s njima.« Tudi Stedimilja obračunava z raznimi pojavi in osebnostmi Črne gore. Obsežno razljuje povojno književnost Črne gore in po vrsti strga maske; s kakšnim upehom, o tem prepustimo besedo kritiki, ki pozna dotične pojave. Njegova knjiga je spisana temperamentalno in je v zvezi s svojo osebnostu tonu (ali morda celo prav zaradi tega) zanimivo štivo.

Zbrane spise Milana Kašanina je začela izdajati »Narodna prosveta« v svoji zbirki »Biblioteka savremenih jugoslovanskih pisacac«. Doslej sta izšla dva zvezka.

Poljske književne nagrade. Letošnjo poljsko državno nagrado za književnost je dobil pisatelj Karel H. Rostworowski za dramo »Niespoznank«. Nagrada iznaša 10.000 zlotov. — Te dni bo mesto Varšava podelilo štiri svoje nagrade, in sicer po eno za književnost, znanost, igralsko umetnost in glasbo. Zaradi gospodarske krize so nagrade znižali od 15.000 zł na 10.000 zł.

Domaće vesti

• **Kralj boter kmečkemu otroku.** V župni cerkvi v Mariji Gorici v okolici Zagreba se je preteklo nedeljo vršil krst štirinajstega živega otroka kmeta Josipa Stefanovića. Novorojenčku je kumoval kralj Aleksander po svojem delegatu podpolkovniku Krumenackerju iz Zagreba. Vse se je bilo pri tej priliki okrašeno z zastavami. Kraljev delegat je bil slavnostno sprejet.

• **Komandant dravske divizije divizijski general g. Ilić** se po današnji službeno potovanje ter ga bo zastopal brigadni general g. Popović.

• **Konzulat Češkoslovaške republike** v Ljubljani sporoča, da se je konzul g. inž. Šerčič vrnil z dopusta in prevzel posle.

• **Generalni konzulat argentinske republike** v Zagrebu. Argentinski poslanstvo v Beogradu objavlja, da je bil generalni konzulat argentinske republike 1. t. m. iz Beograda premeščen v Zagreb. Generalni konzulat obsega področje dravske, savske, vrbanske, dunavske, vardiarske in moravske banovine.

• **Znamenit obisk** so imeli 1. in 2. t. m. naši čebelarji. V Ljubljano je namreč prišel dr. E. Fr. Phillips, prof. čebelarstva na univerzi v Newyorku in znamenit raziskovalec čebelnih bolezni. Z njim so prišli v Ljubljano še njegova gospa soproga, g. Sepp Schmid, urednik dunajskega lista »Blumenbote« in gđ. Köhler, sotrudnica čebelarstva pisatelja Armbrustera. Gostje so se udeležili sestanka čebelarjev v restavraciji »Zvezdica«, kjer jih je predsednik čebelarstva društva g. prof. Verbič iskreno pozdravil. Na tem sestanku, katerega se je udeležilo 40—50 čebelarjev, je g. Phillips predaval v angleščini o ameriškem čebelarstvu. Prav spretno in v splošno zadovoljstvo je tolmačila njegov govor gđ. Milena Pečani. Predavanje je bilo zelo zanimivo. Po predavanju je g. univ. profesor radevolje odgovarjal tudi na razna vprašanja, ki so mu jih postavili naši čebelarji. Drugi dan so si gostje v spremstvu odbornikov čebelarstva društva ogledali nekaj čebelnjakov v Ljubljani, njeni okolici in po Gorenjskem. Obiskali so tudi našega eksportirja čebel g. Ivana Strgarja v Boh. Bistrici. Na zadnje so še posetili rojstni dom pokojnega našega svetovno znanega čebelarja Antona Janšeta v Zabelnici. Tu so se gostje zelo zadovoljili z užitki, ki so jih dobili o našem čebelarstvu, ločili od spremljevalcev in se preko Kranja, Kamnika in Celja odpravili v Avstrijo.

• **Biološko-oceanografski inštitut** v Splitu. Univerzitetni profesor dr. V. Vouk iz Zagreba se že dalje časa mudi v Splitu, kjer je zaposlen z znanstvenim in organizatornim delom biološke postaje. Vprašanje gradnje inštituta, ki se je precej zavleklo, je stopnjeno sedaj v odločilno fazo. Načrti in proračuni so gotovi ter je za prvotna dela tudi odobren proračun v znesku 1.300.000 Din. Za upravnika inštituta je namestnik odstopil g. dr. Brocha imenovan znanstveni strokovnjak dr. Siniša Stanković, profesor beogradske univerze, ki je že nastopil svoje novo službeno mesto.

• **Osem mest jetniških paznikov-prilaprnikov** se odda pri delnem sodišču v Ljubljani. Prosilci za razpisana mesta morajo ustrezati pogojem §§ 2. in 3. zakona o uradnih in §§ 7. in 8. uredbi o uslužbenih kazenskih in drugih sličnih zavodih z dne 6. junija 1931. Ker je mogoče, da se kasneje izmed prosilcev popolni mesto stražnega nadzornika, za katero je predpisana spodnja srednja ali njej enaka plača in mora biti prosilec tudi rezervni oficir, se opozarjajo na razpisana mesta tudi prosilci s tako kvalifikacijo. Vsi prosilci morajo biti samskega stanu stari 23. do 30 let. Pravilno opremljene prošnje, ki morajo biti svojeručno pisane, sprejema do 30. t. m. predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani.

• **Čuvanje telefonskih tajnosti.** Ministrstvo je poslalo poštini direktorji odlok, ki se glasi: Navzile jasnim odlokom, ki jih predpisuje pravilnik o telefonski službi glede telefonske tajnosti, privrženo na ministrstvo pritožbe: 1) da posamezne telefoniste pogovorom ne samo prisluškujejo, ampak o tem tudi obveščajo nepristojne osebe; 2) da se takoj prisluškovanje, kakor hitro se vrše kakli pozvozi med državnimi uradi, in 3) da se posamezne alarmantne in neresnične vesti, ki se širijo na

ozemlju ene banske uprave, širijo istofasno tudi na ozemlju drugih banskih uprav. Ker se s takim postopanjem škoduje ne samo ugledu stroke, ampak se lahko z izdajanjem vsebine tudi ogrožajo država, interesi in javni red, se naroča direktorji, naj očrudi, da kontrolni organi najvestneje pazijo na red in prisluškovanje telefonskih pogovorov s strani telefonistov, a uslužbenecem, ki izvršujejo to službo, pa prav tako najstrožje zaščitijo, da se morajo ravnati natančno po pravilniku o telefonski službi. Napram odgovorni osebi, ki se zalogi pri kakem takim dejanju, naj se postopa po zakonu za kršitev državne tajnosti in po zakonu o zaščiti države.

• **Narodna knjižnica** in čitalnica v Zagrebu naznanja, da bo predaval na rednem tedenskem sestanku v sredo 6. t. m. vseučiliški profesor dr. Ljudmil Hauptman o nemški kolonizaciji med Slovenci v srednjem veku.

VAŽNO VREME POVEČUJE NEVARNOST POGIBELJI ZARADI PREHLADA. TE NEVARNOSTI INFEKCIJE VAS OBVARUJEJO OKUSNE

DOBIVAJO SE V VSEH LEKARNAH. CENA MALEGA ZAVOJČKA DIN 8, VELEKEGA ZAVOJČKA DIN 15

• **Vprašanje dubrovnškega arhiva.** Kakor poročajo iz Beograda namerava Srbska kraljevska akademija znanosti v kratkem vrniti Dubrovniku njegov Dubrovački arhiv. Ta arhiv je bil po svetovni vojni prenešen v Beograd in se od tedaj nahaja v posesti Srbske akademije znanosti. Arhiv je zelo obilen in vsebuje zgodovino Dubrovnika v dobi republike.

• **Dež s prahom iz Sahare.** Kakor javljajo iz Splita, je na planini Mosorju pretekli ponedeljek ob močni jugovini padal dež, katerega usedlina je bila rumenoredeče barve. To se je opazilo zlasti na oknih hiš pod Mosorom. Močan jug je iz Sahare prinesel rumenoredeči prah, pomešan z dežjem. To se pojavlja skoro vsako leto ob času močnih južnih vetrov.

• **Aretacija podjetne tatice.** Dne 2. t. m. se je pojavila v Ptujju nevarna tatnica, ki je kar pri belem dnevu kradla po stanovanjih. Tako je obiskala družino geometra g. Osoleta na Ljutomerški cesti, ko so se baš nahajali pri obedu, segla v žep na verandici visečega skunjača in izmaknila iz njega denarnico, v kateri pa je bilo k sreči samo 10 Din. Denarnico je tatnica nato zavrgla pri najbližji hiši, kjer so jo našli. Malo pozneje se je pojavila v stanovanju ge. Sedlakove v Krempelju ulici, kjer je iz predbove izmaknila žensko ročno torbico, katero je tudi zavrgla, kjer so jo našli. Malo pozneje se je pojavila v stanovanju ge. Sedlakove v Krempelju ulici, kjer je iz predbove izmaknila žensko ročno torbico, katero je tudi zavrgla, kjer so jo našli. Malo pozneje se je pojavila v stanovanju ge. Sedlakove v Krempelju ulici, kjer je iz predbove izmaknila žensko ročno torbico, katero je tudi zavrgla, kjer so jo našli. Malo pozneje se je pojavila v stanovanju ge. Sedlakove v Krempelju ulici, kjer je iz predbove izmaknila žensko ročno torbico, katero je tudi zavrgla, kjer so jo našli.

• **Napad prepolskih fantov na Borlu** ima še vedno svoje posledice. V tej zadevi so bili štirje fantje kaznovani, nakar je vseh šest fantov vložilo obtožbo proti g. Debeljaku na Borlu, ki pa je bil od obtožbe oproščen in je dobil popolno zadostneženje. V isti obtožbi dolžijo fantje orožnike, ki izvršujejo v tamošnjih krajih, kjer so na dnevnem redu pokoli in pretepi, naporno službo, da so aretirance pretepli in jih lahko telesno poškodovali, kaže Goloba Iv. tako da ni mogel k zdravniku in je moral ležati. Glede na to ovadbo, ki jo je podal g. dr. Ingolič, odvetnik iz Maribora, kot zastopnik Goloba Ivana in Antona, Ribica Petra, Peska Antona, Rodoska Antona in Ekarta Ivana, je bila navedena po orožniškem starešinstvu proti takratni žandarmerijski patrulji gg. Ostrhanu Mihaelu, Sakoviću Francu in Črnju Ivanu najstrožja preiskava, ki pa je dosegla, da so vse klevete, ki so se navedle v ovadbi, neosnovane in neresnične. Imenovani gg. orožniki so vložili sedaj pri ptujskem sodišču ovadbo proti gor. imenovanim zaradi uvrede in klevete državnih organov. Tako bodo orožniki tudi pred sodiščem gobili popolno zadostneženje.

• **Pogreša** se od 31. marca od pol 11. zvečer Alojz Mah, delavec iz Šmartna pri Litiji. Ker je bila takrat zelo temna noč, se domneva, da je morda zašel v naraslo vodo in utonil. Alojz Mah je 33 let star, srednje postave in je bil oblečen v delovno obleko. Komur je kaj znano o njem, naj pisмено obvesti o tem družino Mahovo v Šmartnem pri Litiji.

• **Bakrene, medene in aluminijaste predmete** izdeluje Josip Otorepec, Ljubljana, Za Gradom 9.

ROBERT LOUIS STEVENSON je eden največjih angleških romanopiscev, čigar obsežno delo

Ugrabljen je pravkar izšlo v založbi TISKOVNE ZADRUGE.

Brata Naglič Ekspert čevljev žiri nad Škofjo Loko

Najtrpežnejši smučarski čevlji in gojzerice.

Zahtevajte cenike! Trgovci popust!

SLIKE IZ VAŠIH NEGATIVOV

Vam izgotovi najhitreje in najcenejše

Foto Tourist, Šelenburgova 6

Foto tečaji pri Kancu!

• **Prepoved zahajanja v krčme.** Okrožno sodišče v Mariboru je prepovedalo Reberniku Petru, tovarniškemu delavcu, stanujočemu v Ploščnici, zahajati v krčme za dobo 1 leta (od 3. maja letos do 3. maja 1933).

• **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko** in škrobileno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

• **Mariborski Ferijalni savez** ima svoj mogočen pevski zbor. Ta pevski zbor bo priredil v soboto, 9. t. m. v veliki unijonski dvorani svoj koncert, ki je po veliki večini namenjen slovenski narodni pesmi. Koncertni spored ima dva dela: uvodna beseda prof. Josipa Potokarja, nato pa mešani in ženski zbori ter dva samospela. Mešani zbor Ferijalnega saveza nam zapoje naslednje narodne pesmice: »Po gorah grmi in se bliska« v priredbi dr. Dolinarja, da je »Vetrček po zraku grez, kakor jo je zapisal Oskar Dev, »So ptice zbrane« po priredbi g. Dolinarja in zopet dve v priredbi g. Deva: »Barčica je spuščana« in »Pod klančkom sva se srečala« veseli pesmici: »Kmetič veselo na svetu živi« in »Moj fantič je na Trojsko rajčal« v priredbi g. Dolinarja. Ta del narodnih pesmi zaključijo Oskar Devova koroška narodna: »Tička je zaprta bva«. Nato sledi 6 Adamčevih mladinskih zborov in sicer »Ciganska«, »Odklepa zima leden grade«, »Spi moja ročica«, »Posmehulja neumiti deklica«, »Ah, zvonjoc«, »Belokrajško narodno kolo«. Skleneta pa 1. del koncerta dva samospela in sicer Adamčev: »Noč je en lep večer« in Pavčičev: »Potrkan pes«. Zbor vodi prof. Viktor Svaiger. Klavirsko spremljevanje pa bo oskrbel prof. Zacherlova. Vstopnice v Matični knjižarni.

• **Mirko Pugelj** zapoje na svojem koncertu, ki bo v ponedeljek, 11. t. m. v Filharmonični dvorani, med drugim tudi več Bachovih kantat. Kantate religiozne vsebine so se razvile v 18. stoletju pod vplivom italijanske opere. Gregorijansko petje se je izgubljalo in posamezni zbori so začeli peti tudi v cerkvi recitativno in arije. J. S. Bach (1685—1750) je napisal poleg ogromnega števila drugih skladb tudi 295 kantat, od katerih imamo ohranjenih 190. Napisane so za soli, zbor in orkester ter se po večini izvajajo le v velikih glasbenih centrih, ker zahtevajo od izvajalcev veliko glasbeno kulturo od pevecv pa še popolno obvladanje pevske tehnike. G. Pugelj bo izvajal 4 basovske arije iz raznih Bachovih kantat. Te arije niso napisane s spremljevanjem orkestra temveč so nekaki dueti z violino, violo odnosno z oboo. Pri Bachovih kantatah sodelujejo prof. Karel Jeraj (violina in viola), g. Jaroslav Janeček (oboja) in g. Marjan Lipovec (klavir). G. Pugelj je znan kot pevec dovršene tehnike in izredno lepega stilnega predpajanja. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

• **O socioloških in ekonomskih osnovah moderne družbene reforme** bo danes ob 18. predaval vsen. profesor dr. A. Gosar v zborniški dvorani univerze.

• **Delavski oder »Svobodec«** v Ljubljani vprizori v nedeljo 10. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Delavske zbornice dve enodejanki in sicer: I. Pregelj: »Vest« in Ludvig Thoma: »Bronasta kolajna«. — Ti dve enodejanki sta veseligrini in vzbujata mnogo zabave in smeha. Vstopnice se dobe v predprodaji v Delavski zbornici I. vhod, I. nadstropje. Sedeti po 8, 6 in 4 Din, stojšča 2 Din.

• **Kaj in kako vidi oko fotomaterjač.** Fotoklub Ljubljana vabi svoja člana in prijatelje, da se udeležijo skopičnega predavanja pod tem naslovom, ki ga bo imel znan fotomater Cvetko Švigel v četrtek 22. t. m. v dvorani Delavske zbornice, 160 krasnih dipozitivov. Vstopnina nizka!

• **Oblastni odbor Strelske družine** je imel v nedeljo dopoldne svoj občni zbor v »Zvezdi«, ki ga je namesto službeno zadružnega predsednika generala g. Popovića vodil prvi podpredsednik g. Milan Sterlekar. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Roš, posnemamo, da šteje družina danes že 497 rednih in 5 ustanovnih članov. Družina je bila lani zelo aktivna ter je imel odbor 16 sej. Priredilo se je tudi več izletov kakor na primer v Kostanjevico, v Novo mesto, v Logatec in razne druge kraje. V soboto bodo prispeli v Ljubljano delegati savezne uprave strelskih družin, ki se ogledajo strelšče in presodijo, kako je pripravno za tekmovalstvo. Odboru je bil podan absolutorij za zahvalo in priznanjem. Načelnik propagandne sekcije polkovnik g. Novaković je poudarjal, da je družina lani položila temelje 5 strelskim družinam in 7 poverjenistvom. Soglasno je bil izvoljen odbor s predsednikom generalom g. Dragomirrom Popovičem na čelu. Zborovanja sta se udeležila tudi ravnatelj g. Ivan Zupan kot zastopnik SLD in g. dr. Cepuder kot zastopnik Narodne Odbrane, ki sta izrazila z lepimi besedami svoje priznanje uspešnemu delovanju Strelske družine. Izvoljen je bil poseben osek, ki bo vse pripravil za svečano razvite družinskega prapora povodom državnih tekem in razvija saveznega prapora.

• **Ljubljanska sekcija Jugoslovenskega akademikega kluba.** Na notico, ki smo jo objavili v nedeljski številki, smo bili od druge strani naprošeni za objavo naslednjega popravka: Ni res, da bi članstvo izreklo zaupnico suspenziranju upravlj. Ljubljanske sekcije JAK, saj 50 članov še ne predstavlja večine članstva. Tudi ni res, res, da tor. Boris Sartory nima pravice vpisovati članov in pobirati članarine. Res je nasprotno, da smo samo on vršiti posle sekcijskega odbora JAK; njegova izključitev je neveljavna, ker suspenzirani odbor ni kompetenten za izključevanje. V notici omenjeni pripravljali odbor nima z JAK nič skupnega, ker se ni pokoraval sklepom glavne uprave kluba. Legitimacijo za železniško vožnjo onim članom, ki se vpišejo pri suspenziranim odboru, generalni sekretarjat ne bo izdal, dokler suspenzirani odbor ne preda poslov vršilec odborovih dolžnosti. — Boris Sartory, Bogdan Dominco, Ferdo Urančič.

• **Danes** ob pol 18. ima JAK sejo v društvenih prostorih.

• **Pogreb** g. Ivana Čiča se bo vršil danes ob 4. popoldne.

• **Klub jugoslovenskih primorskih akademikov** v Ljubljani. Vabljeni tovariši in tovaršice, da se polnoštevilno udeležijo zaključka praktičnega dela govorniškega tečaja bratskega »Taborca«, ki ga vodi g. dr. Stojan Bajič. Redni članski sestanek se bo vršil v petek, 8. t. m.

• **Brezposelnim v pomoč.** Častniki, častniške družine in podčastniki ljubljanske garnizije so zbrali med seboj 1690 Din ter jih izročili banski upravi kot svoj prvi prispevek za olajšanje bode brezposelnih skromakov. Velikodušnim darovalcem iskrena hvala!

• **V društvo »Soča«** predava v soboto 9. t. m. ob pol 21. v dvorani »Pri levcu« slovenski planinski pisatelj in odvetnik dr. Oblak o Goetheju, prirodi in njegovi pokrajini. Vstop vsem prost. K obilni udeležbi vabi predavateljski osek.

• **Občni zbor mestne ženske CM** po-družnice se bo vršil jutri ob 6. zvečer v družinski pisarni, Bethovnova ulica št. 2.

• **Poroki.** Poročil se je v soboto v Ljubljani g. Janko Batagelj, banovinski geometer, z gđ. Vando Možnovo iz ugledne primorske rodbine. — Na Viču sta se poročila v nedeljo g. Doran Hojkar in gđ. Ljiljana Straškova. — Bilo srečno!

• **Motoklub Ljubljana** opozarja svoje člane, da je po novem taksnem zakonu treba plačati novi državni davek na motorne vozila v znesku 2.50 Din od 1 kg, poleg tega banovinsko davščino 2 Din od kg ter 100% pribitek na pnevmatiko, kateri pa sme znašati maksimalno 250 Din, ter ljubljansko mestno davščino 2 Din od kg. Onti člani, kateri teh davščin ne bi mogli plačati, se lahko poslužijo zakonske ugodnosti, da na podlagi »Službenih novic« dne 26. 3. taksnik zakon § 28, tarifna postavka 100 napomena 5, točka 3, stran 272 odjavijo svoja vozila ter plačajo 50 Din odjavne takse. Ta eventualna odjava mora biti izvršena do 10. t. m. ter se objednem obvesti banovinsko ter mestno knjižništvo v Ljubljani.

• **Kazenska ovadba** proti trem uradnikom »Vzajemne pomoči«. Poročali smo že, da je banska uprava odredila definitivno likvidacijo registrirane pomožne blagajne »Vzajemna pomoč«. Kakor doznavamo, je policijska uprava proti trem glavnim uradnikom te institucije vložila ovadbo na državno tožilstvo. Bivši ravnatelj Karl Sinkovec, ki je bil že več tednov v policijskem zaporu, je bil izročen v preiskovalni zapor deželnega sodišča, dočim sta druga

Potvorbe!

Vsako leto pridejo na trg kakršnekoli potvorbe »Ovomaltine«. Mi se s tem ponašamo, ker je to dokaz odličnosti našega izdelka. Vurjuje se pa, če bi vam kdo rekel, da je ta ali oni izdelek »enako dober« ali »povsem« tak kakor »Ovomaltine«. Da se je izumil »Ovomaltine«, je bilo treba življenjskega izkustva mnogih čislanih raziskovalcev, vestnega dela mnogih strokovnjakov-znanstvenikov, a ne eno ne drugo se ne dobi ravno tako pogosto. In če bi kdajkoli komu uspelo, da bi izumil kak proizvod, ki bi po vrednosti bil enak »Ovomaltine«, bil bi ta mnogo dražji, ker omogoča samo velikaška proizvodnja današnje ceno »Ovomaltine«. — S kuhanjem se uničujejo vitamini, ki so za življenje tolikanj potrebni. »Ovomaltine« vsebuje vitamine, a se ne kuha, temveč se 2—3 žličice »Ovomaltine« raztope v skodelici toplega, a ne zavrelega mleka. — »Ovomaltine« se stalno uporablja v mnogih zdravstvenih zavodih, državnih institucijah, sanatorijih in klinikah naše države.

Iz zbirke naših priznanj:

Zahvaljujem se za poslani vzorec »Ovomaltine«. Popolnoma sem zdrav, samo uživati moram mleko zaradi ureditve stolice, ki je jemljem prislino, ker okusa ne prenašam. Z nekoliko žličic Ovomaltine v mleku dobim prijeten okus ter ga rad jemljem in silno učinkuje na prebavo in ureditev stolice. Prosim, pošljite mi po pošti veliko škatlico.

Brlog, 16. jan. 1929. S. Filčić.

Zahvaljujem se vam za poslani vzorec vašega preparata »Ovomaltine« in sem vesela, da se vam morem pohvaliti, da sem z njim jako zadovoljna. Že po uporabi dveh srednjih škatlic se zelo dobro počutim ter sem ga kot prijetno in ugodno sredstvo priporočila par svojim prijateljicam.

Beograd, 4. II. 1929. Radmila Nikolić.

Moja 1 in polletna hčerka Ljerka je bila bolna in je zelo oslaba. Zahvaliti se imam »Ovomaltine«, da se je mala nenavadno dobro in naglo popravila. »Ovomaltine« kupujem v lekarni.

Glogovac - Prnjavor, 1. II. 1929. Rude Skociušić, upravitelj šole.

Pred 4 meseci sem prejela vašo pošiljko in hvala vam! »Ovomaltine« uporabljam stalno in se sedaj mnogo bolj počutim kot prej. Kot dobro sredstvo ga hočem še nadalje uporabljati.

Kumanovo, 17. II. 1929. Stanojka Pavlović.

Odkar rabim »Ovomaltine«, sem se tekom enega meseca zredil za 2 in pol kg. Odslej hočem uporabljati hladno Ovomaltine tudi za časa poletne vročine.

Zagreb, 17. VI. 1930. Dragutin Andrović, prijatelj »Ovomaltine«

Tem potom se vam najtopleje zahvaljujem za priporočilo preparata »Ovomaltine«, ki sem ga jemal po vašem navodilu za časa svoje popolne fizične iznemoglosti, ki se je pojavila zaradi pretiranega sportnega in gimnastičnega dela. Jemajoč redno in točno gori omenjeni preparat, sem se naglo opomogel v toliko, da sem mogel popolnoma in brez škode za svoje zdravje oprav-

ljati vse svoje dolžnosti, in za gotovo sem bil v stanu, da zopet lahko vežbam in se bavim s sportom. Objubljam vam, da hočem ta važni preparat vedno priporočati svoji mladini, ki mi je poverjena za telesno vzgojo, a ravno tako vsem Sokolom zagrebške župe, čije načelnik sem.

Zagreb, 19. VI. 1930. Milan J. Janković, učitelj gimnastike in načelnik sokolske župe Zagreb.

Zahtevani vzorec vašega izdelka »Ovomaltine« sem prejela, za kar se vam toplo zahvaljujem in vam javljam po tej dopisnici, da vaš izdelek izbornou deluje. Pošljite mi proti povzetju srednjo škatlico za sedaj, a za bodoče jih naročim še več.

Pirova, Južna Srbija, 28. V. 1929. Danica Mil. Markovićeva, soproga učitelja.

Ker je vaš vzorec odlično deloval pri mojem očetu, sem se odločil, da takoj naročim srednje veliko škatlico Ovomaltine. Zato vas prosim, da mi ga takoj pošljete po prejemu tega pisma po povzetju.

Podvis, pošta Tresibaba, 23. VIII. 1929. Petar Rigule, uč. VIII. razr. gimnazije.

Prejel sem vašo karto, v kateri mi priporočate sredstvo »Ovomaltine«. Da, »Ovomaltine« (to izbornou sredstvo) uporabljam redno že več let in to meni tako prija, da ga priporočam vsakomur kot odlično sredstvo za krepitev in ustvaritev dobre volje.

Bela Palanka, 12. IV. Budimir A. Čirić

Najsrčnejše se vam zahvaljujem za dobroto, ki ste jo izkazali naši siročici z dobrodelnostjo, s hvalevrednim »Ovomaltine«. Dvanajst škatlic, ki ste jih s posredovanjem ge. dr. H. poklonili, je doseglo najboljši uspeh pri vseh desetih otrocih. Bili so izmed vseh najslabotnejši izbrani ter nas zelo vesel, da se z »Ovomaltine« tako lepo okrepčujejo. Sprejmite, spoštovani, moje najgloblje izraze hvalečnosti v imenu otrok s priporočilom in ostajam z vsem spoštovanjem hvaležna vam.

M. Jelena, pogl. Dom sv. Mihaela in sv. Josipa za uboge sirote

Hrv. Leskovac pri Zagrebu, 5. III. 1930.

Dr. A. WANDER d. d., Zagreb

Sijajna planinska šaloigra

VELE-TURIST

Smeh, zabava, čim se pojavi debeli

OTTO WALLBURG

Maria Solveg — Trude Berliner

Premiera danes ob 4. 1/8 in 1/10 uri zvečer

ZVOČNI KINO IDEAL

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani števila za označbo kraja pomenijo:

1. Čas opazovanja. 2. stanje barometra. 3. smer in brzina vetra. 4. oblakost 1—10. 5. temperatura. 6. relativna vlažnost. 7. vrsta padavine. 8. padavine v mm. 9. temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

5. aprila

Ljubljana, 7. 757.7, 8.0, 60, W2, 7, —, —; Ljubljana 14, 755.3, 15.4, 64, W10, —, —; Maribor 7, 755.2, 9.0, 70, S4, 4, —, —; Zagreb 7, 756.9, 11.0, 80, W2, 6, —, —; Beograd 7, 758.7, 15.0, 50, SE2, jasno, —; Sarajevo 7, 760.5, 11.0, 70, ESE4, 2, —, —; Skopje 7, 762.9, 8.0, 80, mirno, 4, —, —; Split 7, 753.3, 15.0, 90, SE6, jasno, —, —; Kumbor 7, 759.2, 15.0, 70, WSW2, jasno, —, —; Rab 7, 757.8, 13.0, 80, SE6, 10, —, —; Temperatura: Ljubljana 16.2, 7.1; Maribor 15.2, 7.0; Zagreb 19.0, 9.0; Beograd 11.0; Sarajevo 20.0, 8.0; Skopje 11.0, 5.0.

Sonce vzhaja ob 5.37, zahaja ob 18.32. Luna vzhaja ob 5.14, zahaja ob 18.13.

Gospodična, napačen spoj!

dva ovadana uradnika. Vzemljene pomoči ostala na svobodi. Sodna preiskava, ki je poverjena preiskovalnemu sodniku dr. Kresniku, bo pokazala, ali so dani pogoji za postopanje po kazenskem zakonu ali ne u— Aprilsko vreme. Letos se je pričelo najljubše vreme že takoj s 1. apr. Tako je ostalo tudi sedaj. Nekaj ur sije sonce, mahoma pa se nebo poodrži in že prične deževati. Dež je skoro popolnoma stajal, saj je ki popreje ležal v mestu in širom polju in je le ponekod se ostala samo tenka snežna plast, med katero pa se že kaže ruše. Sicer pa se drže snežni kupi le še v senčnih kotih. Travniki in njive so tu pa tam pod vodo in je najhuje v tem pogledu na Barju. Nevarnosti povodnj zaenkrat ni in so pričele vode, ki so predvečernjimi zaradi deževja precej narasle, zdaj že zopet upadati.

u— Palačoliticum reditvum sredi Ljubljane. Prešli smo. Na dan Marijinega Oznanja proti poldnevni se je zatekel divji zajec na vrt Kolizeja ob Gosposvetski cesti. Takoj se je vzdignila z vseh koncev in krajev junaska mladina, ki je s huromskim krikom s krepelci, kamenjem in zidaki oborožena preganjala zbegano žival, dokler je ni ubila. Dobra ilustracija sedanjosti podivjane mladine iz zopet obnovljene kamene dobe! Kdo si je končno prisvojil zajčka, brezdomno tujo last, ubitega v prepovedanem lovskem času, bi bilo pa vprašanje modernih pravnih razmer.

u— Tatvina perila. Z dvorišča hše št. 16 v Bohoričevi ulici je odnesel te dni neznan storilec na školo tamkaj stanujoče Miše Štrukljeve več različnega perila. Perilo je bilo razobešeno tudi ponoči in je imel storilec vedno prav lahko delo.

u— Nočna racija. Včerajšnji noč je polnočja zopet privedla večjo racijo, pri kateri se je izkazalo, da so se tipli, ki jih je bilo še pred tedni v Ljubljani vse preveč, razbežali najbrže po deželi. Uspeh pa so imele že prejšnje racije, pri katerih je bilo aretiranih par sto postopakov in delomno, od katerih so ostali nekateri v zaporu, drugi pa so bili odposlani v domovinske občine. Včerajšnji noč so prijeli stanažnik in detektivski samo okrog 10 vlačurjev in vlačurčaric, ki so bili poveljani izročiti sodišču.

u— Pretep na vasl. V Zapogah pri Smedniku je nastal večer okrog 1. ponoči hud pretep. Kmečki fantje so že dalje časa nekam postrani gledali 20 letnega tkalca Franca M. in sicer zaradi nekih deklet. Včeraj ponoči so se domeni in Franceta pričakali s kolci. Komaj je stopil čez ograjo na cesto, so že planili po njem in ga potolikli na tla. Fant je obležal vse pretepen kar na mestu in so ga šele pozneje spravili sosedje v bližnjo hišo, odkoder so ga zjutraj prepeljali v ljubljansko bolnico. Obveščeni orožniki so takoj uveljavili preiskavo in so trije sinovi napadalec že aretirani. — Hud pretep je nastal tudi v Lasanovi gostilni v Šiški. Sredi prepira je nekdo pograbil literarno steklenico, s katero je večkrat udaril po glavi brezposelnega delavca Ivana H., stanujočega v Tovarniški ulici v Mostah. Posnel mu je kožo na obrazu in so morali napadenca nemudoma prepeljati vsega oblitega s krvjo v bolnico.

u— Dar za brezposelne. Ob priliki promocije g. dr. Branka Alujeviča, znanega akademskega delavca, so njegovi prijatelji in tovariši zbrali 151.50 Din za brezposelne na Jesenicah.

u— Otroške oblečke, predpasnike in damsko perilo kupite najceneje pri Albino TURKU, Prešernova ulica 43.

Iz Maribora

u— Častljivo starost 80 let je dosegla gospa Terezija Weiskova, mati mariborskega veletrgovca g. Vilka Matija. V ožjem krogu svojih otrok je obhajala ta jubilej čila in krepka. Jubilarjini želimo še mnogo let!

u— Za tolmača češkoslovaškega jezika pri okrožnem sodišču v Mariboru je imenovala predsedništvo višjega deželnega sodišča mariborskega odvetnika dr. Avg. Reisman. — Uspela prireditelj Jadranske Straže. Mariborska Jadranska Straža je proslavila svojo desetletnico preteklo soboto prav slovesno v veliki dvorani Uniona. Uvodoma je spregovoril o pomenu Jadranske Straže g. dr. Rapotec, nakar so nastopili združeni pevci Ispavceve župe pod vodstvom g. Alibina Horvata ter zapeli nekaj pesmi. Zelo posrečena sta bila nastopa članice Sokola, ki so izvajale vaje z vesli in obročji. Burno pozdravljeni so nato nastopili tudi gijenci inženjskega podčastniške šole, ki so odpeli nekaj pesmi. Po programu se je razvila animirana zabava, ki je trajala pozno v noč.

u— Naša krila. Na zadnjem obnem zboru je bil izvoljen naslednji odbor: v upravnih odbor so bili izvoljeni dr. Tomišek, dr. Snuderl, Josip Loos, Mirko Feldin, trgovci: Ivan Roglič, trgovci: polkovnik Vilim Lulič, komandant 45. pešpolka: kapetan Andjelko Grabič, Avgust Vebler iz Celja; bančni ravatelj Bogdan Pogačnik, sreški načelnik Milan Makar, trgovci: Josip Moravec, mag. uradnik Franjo Pivka, zaseb. uradnik Manfred Podlesnik, Joža Papov, Ivo Kos in inž. Stane Podboj. Za namestnike: mag. svetnik Franjo Rodošek, šef telegraf. sekcije Janko Bračko, Milan Zemljik, inž. Dušan Tomšič. Zmagovalec iz Celja, stud. teh. Edi Kisvardaj, Josip Jaklič, Joža Fabjan, Boris Cijan in Mirko Ogriček. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: dr. Lipold, inž. Kriesbach, Drago Klobučar, dr. Leskovar, komandant voj. okruha Petrinčič in veleposelnik dr. Ferdinand Atoms. Na prvi seji se hosta konstituirala upravni in tehnični odbor.

u— Tujkoprometna razstava. Tudi Maribor se bo udeležil tujkoprometne razstave na zagrebškem velesejmu. Ves razstaveni material, katerega pošlje mesto Maribor na to razstavo, bo razstavljeno s. t. m. ob pol 16. v kazinski dvorani, v istem redu, kakor pozneje na zagrebški razstavi.

u— Avtomobilisti, pozor! Mariborska sekcija Avto-kluba opozarja vse avtomobiliste, da je banovinska cesta Ptuj—Vurberg—Sv. Martin—Duplek 1 km pred Vurbergom od Ptuja v tako slabem stanju, da je za avtomobilski promet nevarna.

u— Redukcije na železnici. Kakor smo izvedeli od merodajne strani, bo poleg že

preklicanih redukcij v območju oblasti ljubljanske železniške direkcije sprejetih nazaj v službo še 30 dnevničarjev in 90 delavcev, ki imajo dobro oceno, so oženjeni in brez imetja. Potemtakem bodo reducirani samo disciplinarno kaznovani delavci, uslužbenci in taki, ki imajo zadosti imovine, da ne bo ogrožena njih eksistenca. Skupno bo torej faktično reduciranih samo 60 do 70 uslužbencev.

u— Naplavljen truplo Karoline Ilhove. Pri Sv. Marku, niže Ptuja je Drava naplavlila truplo trgovčeve vdove Karoline Ilhove, ki je skočila v Dravo, kar smo že poročali. Truplo tragično preminule žene bodo prepeljali v Maribor in pokopali na mestnem pokopališču.

u— Nešreča ne počiva. Posestnika Josipa Sorja v Pobrežju je doletela v petek popoldne hujša neizgoda. Pri dvigavanju težkega voza mu je zdrobilo desno nogo v gležnju. V soboto dopoldne pa je spodrsnilo pred magistratom zasebniki Hiermini Hoffmannovi. Stopila je na oražno lupino in padla ter si zlomila desno roko. Levico v zapestju pa si je zlomila vdova po sprevodniku Josipina Matelanova pri padcu s stola. Vsi trije ponesrečenci so morali iskati pomoči v splošni bolnišnici.

u— Zrtev alkohola. Pod tem naslovom smo priobčili na tem mestu včeraj vest, da je umrl med prevozom iz policijskih zaporov v bolnišnico neki alkoholizirani mož. Po zdravniškem mnenju sodnega izvedenca dr. Zorjana pa se je zastrupil v policijskih zaporih z octovo kislino. Tudi niso resnične njegove izjave strahu in strati. Doslje je ugotovila mestna policija, da ni iz Zidanega mosta in tudi ni tam stanoval.

Iz Celja

u— Društvo hišnih posestnikov je imelo v soboto svoj redni občni zbor. Predsedoval mu je podpredsednik g. Karol Gregorič, nakar je povzel besedo o splošnem stanovanjskem vprašanju predsednik pokrajinske zveze hišnih posestnikov g. Frelj iz Ljubljane. Društvo šteje 304 člane, ki jih je dosedajni odbor zastopal in vodil v popolno zadovoljstvo. Glede stanovanjske zaščite je bila sprejeta nedavna ljubljanska resolucija v celoti. Pri vseh bil je bil izvoljen soglasno dosedanj odbor.

u— Celjsko mestno gledališče bo uprizorilo definitivno v torek 12. t. m. Leonard Frankovo dramo »Vzroki«. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni Gorčar in Leskovšek.

u— Celjsko pevsko društvo ima drevi in v petek valj mešanega zbora. Ker sta predstava v Mariboru in turneja pred duri, prosim za točno in polnoštevilno udeležbo. — Poveljodaja.

u— Slovenski vokalni kvintet bo koncertiral v soboto 16. t. m. v mali dvorani Celjskega doma. Na programu je dolga vrsta slovenskih in nekaj čeških kvartetov oziroma kvintetov. Cene so z ozirom na današnji gospodarski položaj izredno nizke.

u— Naraščanje Savinje. Zaradi toplega vremena in naglo topečega se snega v Gornji Savinjski dolini in v planinah je Savinja pričela predinočnim močno narasati in je večra; popoldne dosega rob evilega korita. Nevarnosti večjih poplav zaenkrat ni.

u— Poskušeni samomor. Predvečernjšim je bil najden pod nekim kozolcem na Ostrožnem neki znan in invalid, ki je skušal izpiti iz večje steklenice izloz. Slučajno so bili navzoči neki domačini, ki so preprečili njegov namen. Celjski mestni rešilni avtomobil ga je nemudoma prepeljal v celjsko javno bolnico, kjer so pa zdravniški ugotovili, da ni nobene nevarnosti.

u— Zrtev pretepa. Preteklo nedeljo so napadli neznani napadalec 40 letnega rudarja Martina Koška iz Tržaša pri Rožanski Slatini in ga obdelali z nožem tako, da ima težko poškodovana pljuča. Košek se zdravi v celjski javni bolnici.

u— Dve nesreči. V nedeljo je iskal kokosla gnezdišča po domačih vrvih 10-letni posestnikov sin Ivan Znidarč ob Sv. Rozaliji pri Sv. Juriju ob južni železnici. Nenadoma mu je zmanjkalo tal in je padel v globino tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v stegnu. Pred približno 3 tedni pa je padel na cesti 70-letni občinski revež Jakob Mastek in si močno poškodoval desno nogo v gležnju. Oba ponesrečenca se zdravita v celjski javni bolnici.

u— Mestni kino bo predvajal drevi ob 21. znano zvočno filmsko opereto po Straussovi opereti »Netopir«.

u— Nove srečke so se prispele in se dobe v celjski podružnici »Jutrac«. Opozorjamo vse igralce, da bo žrebanje že 26. t. m.

Iz škojše Loke

u— Važen posvet gospodarskega, socialnega in policijskega odseka je bil ob koncu preteklega tedna na mestni občini. Gospodje so razpravljali o brezposelnosti, sumljivih pohajcah, ki so jih polne mestne ulice, o socialni od pomoči bednim prebivalcem, o razdelitvi in prodaji pol vagona koruze, ki se bo razprodajala pri trgovcu Konradu Pecherju in o novih bremenih, ki nastajajo za davkoplačevalce pri vedno višjem številu ubožcev in osirotele mladine. V vseh vprašanih so bili storjeni prijemni sklepi.

Iz Trbovelj

u— Koruzna moka po nižini cen. Občina je dobila 1 vagon koruzne moke, ki je namenjena brezposelnim in drugim siromašnejšim ljudem. Prodaja se v trgovini g. Pavlina po 0.95 Din za kg.

u— Učiteljsko zborovanje sreskih učiteljskih društev iz Brežice, Laškega in Litije bo v soboto 9. t. m. dopoldne v Trbovljah v Sokolskem domu. Na zboru bo podal situacijsko poročilo predsednik ljubljanske sekcije JUJ g. Dimnik. Po zborovanju bo koncert Mladinskega pevskega zbora Trbovlje-Vode. Po koncertu pa bo predaval dirigent mladinskega zbora učitelj g. Suligoj o metodiki pevskega pouka. Vabilo na to zborovanje je v »Učiteljskem tovarišu« pomotno izostalo.

u— Sodna uradna dneva v aprilu bosta v Trbovljah 9. in 23. v Hrastniku pa 16. t. m. Pregled motornih vozil bo 11. t. m. pred rudniško restavracijo od 13.30 dalje.

u— Srečke državne razredne loterije so došle in se dobio v naši podružnici na Vodah.

Iz Ptuja

u— Lep napredek Mestne hranilnice v Ptuj. S poslovanjem letom 1931. je Mestna hranilnica, ki je med najstarejšimi denarnimi zavodi v dravski banovini, zaključila svoj 70-letni jubilej. Ta zavod, ki je bil

Gospodična, napačen spoj!

ustanovljen leta 1862., uživa splošno zaupanje meščanov in okolice. Dne 24. t. m. se je vršila seja širšega odbora, ki je sklepala o računskem zaključku za preteklo poslovno dobo, iz katerega je posneti, da je imel zavod pod prejšnjim vodstvom komercialnega ravnatelja g. Franca Vidmarja v splošnem za 100 odstotkov boljši uspeh kakor leta 1930. Celotni denarni promet v letu 1931. je znašal 68.197.604.70

Gospodarstvo

Odpis starih davčnih dolgov

Po § 14. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih se pooblašča finančni minister, da lahko na prošnjo davčnega obvezanca odpise davke, ki so ostali na koncu l. 1928., kolikor ugotovi, da je prošnja glede na gospodarsko stanje prosilca upravičena. Od ugotovljene vsote tega davčnega dolga je treba odbiti vplačila v kronin priznanih (bonih). Vplačila na račun dolgovanih davkov, kiso bila izvršena v letih 1929., 1930. in 1931. se smatrajo kot vplačila za dotična leta in zmanjšujejo davčno zadolžitev v teh letih, dočim se vplačila za tekoče davke vzamejo v račun dolga iz prejšnjih let. Prošnje za odpis se imajo predložiti v roku 3 mesecev od dne uveljavljanja zakonske novle, torej do 26. junija.

Glede na gornje zakonske določbe objavlja davčni oddelek finančnega ministrstva: Vsak davčni obvezanec, ki ima davčne zaostanke iz prejšnjih let, pred letom 1929., lahko prosi, da se po odredbi § 14 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih oprosti teh dolgov v višini, ki je po zakonu predvidena. Prošnje je treba izročiti obični. Če obstoja v kraju stanovanja davčna uprava, se prošnje predložijo dotični davčni upravi. Prošnja mora vsebovati naslednje podatke: Kraj, kjer je prosilec zadolžen z davkom, imovinsko stanje z oznabo nepremične imovine, vrednost ostale premožne imovine, s čem se prosilec bavi, od česa živi in kraj, kjer stanuje. Prošnji je treba priložiti: 1. izvešček iz zemljiške knjige; 2. potrdilo o imovinskih razmerah. (To potrdilo izda po službenem obrazcu občina, kjer prosilec stanuje in občina, v kateri je prosilec zadolžen z davkom.) 3. druge pismene dokaze o imovinskem stanju. Izjave o dolgovih prosilec se bodo uvaževale, ako vsebujejo znesek dolga in ime upnika. Ako ima davčni obvezanec več davčnih dolgov pri raznih davčnih upravah, je treba vsaki davčni upravi predložiti prošnjo.

K zakonskemu načrtu o razdolžitvi kmetov

Glede na zakonski načrt o razdolžitvi kmetov se vršijo po vseh delih države važne konference. Gospodarske zbornice in združenja ter druge organizacije skupljejo ankete, na katerih se razpravlja o tem važnem zakonskem načrtu. V nedeljo se je v tej stvari v Novem Sadu značilna konferenca o tej stvari, ki jo je sklical razširjen odbor Zveze kmetijskih združenj dunavske banovine. Glede na okolnost, da ta zakonski načrt v veliki meri tangira baš dunavsko banovino, je razumljivo, da je bil odziv na konferenco zelo številan. Kot gosti so zborovanje prisostvovali številni narodni poslanci, in sicer dva iz Vojvodine, eden iz Srema in osem iz srbijanskega dela dunavske banovine. Prišli so delegati in predstavniki Kmetijskega društva za Bačko iz Sombora, banatskega Kmetijskega društva iz Velikega Bečkereka, novosadske »Agrarije«, Kmetijskega društva iz Osijek, novosadske Zveze agrarnih zajednic, Saveza srbijanskih zemljoradniških združenj iz Novega Sada, in končno kot gosti načelnik kmetijskega ministrstva dr. Vella Stojković in načelnik kmetijskega oddelka dunavske banovine g. Milan Novaković.

Konferenco je otvoril z daljšim govorom podpredsednik Zveze kmetijskih združenj dunavske banovine g. Dušan Kovačević, ki je prečital spomenico saveza, kakršna je bila pred dnevi poslana kraljevski vladi. Narodni poslanci Obradović, Radonić in Avramović so zastopali naziranje, da je treba vprašanje še temeljito proučiti, zlasti v pogledu ugovorov o drugih predlogov in da je treba uzakonjenje načrta odgoditi za pet ali šest mesecev. Po daljši debati, ki so se je udeležili številni predstavniki kmetijskih organizacij, se je pokazala soglasnost v tem, da je treba kraljevsko vlado v obliki dobro utemeljene predstavitve opozoriti na neodložljivo potrebo glede saniranja današnjih težkih razmer, v katerih se nahaja kmečki stan, kar pa je treba izvesti na tak način, da se istočasno ne spravijo v enake težave tudi drugi stanovalci, kakor na primer obrtniški, trgovski, industrijski in denarniški. Izvoljen je bil poseben odbor, sestavljen iz delegatov vseh prisotnih organizacij, ki je nato sklenil naslednjo resolucijo: Zakonski načrt je treba odgoditi za šest mesecev, da se v tem razdobju lahko temeljito prouči vse problem. Obrestno mero na kmečke dolgeve je treba znižati do maksimalno 6 odstotkov. Z zakonom je treba točno ugotoviti, kdo se smatra za kmetovalca. Z datumom od 1. januarja t. l. naj se anulirajo vse ekskutivne prodaje posestev, ki so bile že izvršene, a niso postale pravomočne. V najkrajšem času naj se imenuje gospodarski svet. Ta resolucija je bila soglasno sprejeta in bo predložena pristojnim mestom.

u— Kritje avstrijskega šilinga je padlo pod zakonski minimum. Predpisi, ki veljajo za avstrijsko Narodno banko glede kritja, so v primeri z drugimi državami zelo skromni, saj predpisuje zakon le 24-odstotno minimalno kritje v zlatu in devizah (pri nas 35 odstotkov). Pri tem pa je treba še upoštevati, da se to kritje po avstrijskih predpisih ne računa od celotne vsote obtoke bankovcev in žirovni obveznosti, temveč se od te vsote še odšteje državni dolg. Navzile tem skromnim predpisom pa je po najnovšem izkazu zlatu in devizno kritje avstrijske Narodne banke padlo na 23 odstotkov in je torej za 1 odstotek nižje od zakonskega minima. Kakor je poudarila, ni avstrijska Narodna banka napravila primerljivih korakov, da prepreči ta padec kritja pod minimum, kajti v zadnji četrtini preteklega meseca je banka na novo eskomptirala za 35 milijonov šilingov me-

Din. Same vloge so se dvignile za Din 1.220.000. Kljub hudi denarni krizi belež. hranilnica na vlogah lep napredek, saj izkazuje vloge v celam nad 14.000.000 Din. Hranilniš knjižice ob koncu leta 1931 je bilo 4433. Zavod sam tudi za časa najhuje krize ni ustavil dovoljevanja kmetijskih posojil in je šel našemu kmetu vedno na roko. Zavodu čestitamo na tako lepem uspehu in mu želimo, da bo kljub hudi krizi tudi letos lepo napredoval.

u— Izgubljeno. Revna kmetica Kozlova Kata iz Pobrežja se je mudila v mestu po opravih ter izgubila v bližini Zrnske-Frankopanske ceste denarnico s 400 Din. Pošteni nadzelnik se prosi, da izroči denar na policiji, ker je žena siromašna.

Gospodična, napačen spoj!

Borze

Torek 5. aprila

Na ljubljanski borzi se danes devizni tečaj niso znatneje spremenili. Deviza New York se je po zadnjem padcu zopet nekoliko okrepila in tudi deviza Berlin, ki je zadnje dni popuščala, je bila nekoliko čvrstejša. Na zagrebškem efektin tržišču je vojna škoda nadalje mirna. Trgovlase se je za kaso po 221 in 224. za aprila pa po 222. Bežuške obveznice so nekoliko nazadovale in je bil zabeležen promet po 37 in 36. Tudi dolarski papirji so za malenkost popustili. Od prometa je prišlo v 8 odstotnem Blafrovem posojilu po 57.5650, 55 in 54.50 ter v 70 odstotnem Blafrovem posojilu po 51.50, 51.75 in 52.

Deviza

Ljubljana. Amsterdam 2276.28—2287.64, Berlin 1333.06—1343.86, Bruselj 787.39 do 791.33, Curih 1094.35—1099.85, London 212.58—214.18, New York ček 5611.19 do 5639.45, Pariz 221.82—222.94, Praga 166.65 do 167.51, Trst 290.62—293.02

Zagreb. Amsterdam 2276.28—2287.64, Berlin 1333.06—1343.86, Bruselj 787.39 do 791.33, London 212.58—214.18, Milan 290.62—293.02, New York ček 5611.19—5639.45, Pariz 221.82—222.94, Praga 166.65—167.51, Curih 1094.35—1099.85.

Curih. Beograd 9.—, Pariz 20.2950, London 19.40, New York 515.12, Bruselj 72.05, Milan 26.8250, Madrid 38.75, Amsterdam 208.10, Berlin 122.15, Stockholm 104.50, Oslo 101.50, Kopenhagen 106.50, Sofija 3.73, Praga 15.24, Varšava 57.70, Bukarešta 3.07.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 222—228, za april 219—222, 7% investicijsko 63 bl., 4% agrarne 27—30, 6% bežuške 37.50—38, 8% Blair 54.50—55, 7% Blair 51.50—52, 7% drž. hip. banka 54.50—55.

Beograd. Vojna škoda aranžma 225 224.50, zakl., 7% investicijsko 61 bl., 6% bežuške 39.25, 38, 38.50, 38 zakl., 8% Blair 56 bl., 7% Blair 52 zakl., 7% Drž. hip. banka 52.50 zakl., Narodna banka 47.25 zakl., Privileg. agrarna banka 240 zakl., (ex coupon).

Dunaj: Bankverein 11, Eskomptges. 109, Staatseisenbahnges. 14.35, Ruše 11.75, Trbovlje 25.50, Alpina-Mont 12.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 5. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 56.625, za julij 53.75, za sept. 61; koruza: za maj 35.625, za julij 39.125, za sept. 41; rž: za maj 48.125, za julij 48.75.

+ Winnipeg, 5. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 62.625, za julij 64.75, za okt. 66.875.

+ Novosadska blagovna borza (5. tega meseca). Tendenda za koruzo nestabilna. Pšenicar mirenja. Promet 126 vagonov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, 79 kg 134—136; okolica Sombor, 78 kg 132—134; srednjebaška, 79 kg 134—136; gornjebaška, 79/80 kg 137—139; baška potiska, 79/80 kg 137—139; gornjebanatska, 79 kg 134—136; banatska pariteta Vršac, 78 kg 134—136. Koruza: baška, banatska, sremska 93—95; baška, okol. Sombor 94—96; za maj—junij 95—96; sremska, okol. Šid 96—98. Oves: baška, sremski, slavonski 130—135. Jčmen: baški, sremski, 63/64 kg 127.50—132.50. Moka: baška, banat. »a« 245—250; »a« 225—235; »a« 205—215; »a« 180—185; »a« 150—160; »a« 92.50 do 97. Otrubi: baški, banatski, sremski 87.50 do 90, Fižol: baški, sremski beli 240—250.

+ Somborska blagovna borza (5. t. m.). Tendenda za pšenico stalna, sicer menja-joča. Promet 77 vagonov. Pšenica: baška, okolica Sombor, 78/79 kg 132—135; gornjebanatska 79/80 kg 135—137.50; sremska, slavonska, 78 kg 135.50—135; baška, potiska, 80 kg 135—137.50; banatska, potiska, 79 kg 135—137.50. Koruza: baška 90—92; za april—maj 90—92. Moka: baška, banatska »a« 200—210; »a« 252—260; »a« 230—240; »a« 210—220; »a« 180—190; »a« 150—160; »a« 95—100.

+ Budimpeštanska terminska borza (5. t. m.). Tendenda neenotna. Promet miren. Pšenica: za maj 12.80—12.82, za junij 13.15 do 13.16; rž: za maj 15.69—15.71; koruza: za maj 14.73—14.75, za julij 14.86—14.82.

Radio

Izvelek iz programov

Sreda 6. aprila

Ljubljana 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Fr. Suklje: Moji sodobniki. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Glasbeno predavanje. — 20.30: Samospevi g. Milana Juga. — 21: Samospevi g. Ivica Krmpotiča. — 21.30: Plošče. — 22: Napoved časa in poročila.

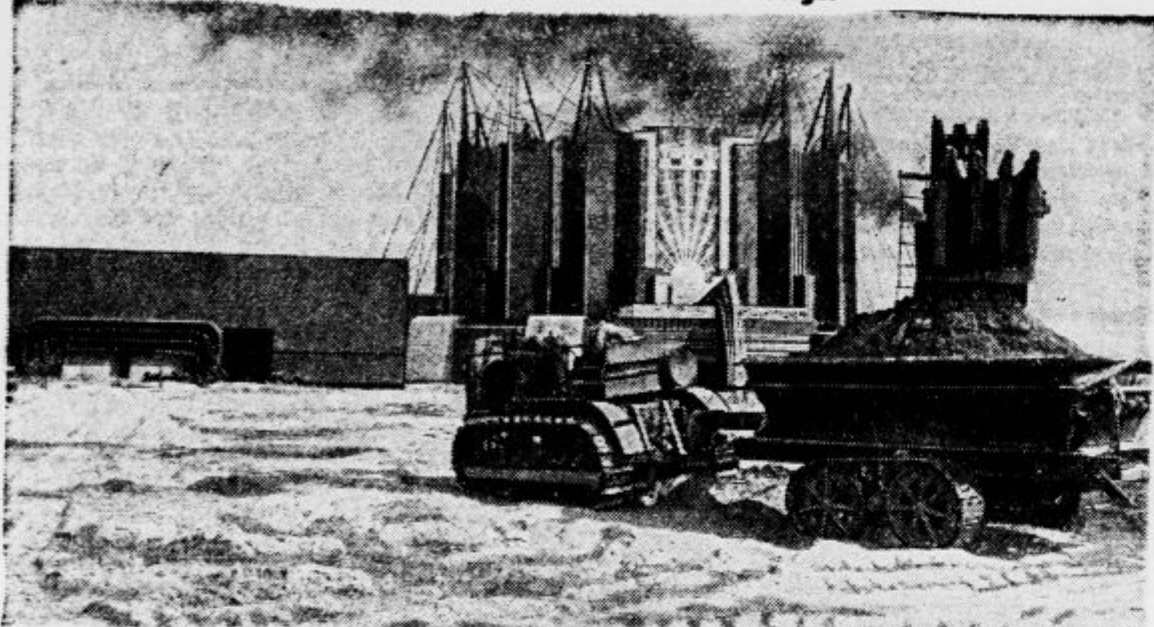
Četrtek, 7. aprila.

Ljubljana 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Krščanstvo in marksizem. — 19: Italijanska. — 19.30: Srbohrvaščina. — 20: Prenos iz ljubljanske opere. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEograd 12.05: Radio-orkester. — 17: Populanska glasba. — 20: Violinski koncert. — 21.10: Pesmi. — 21.35: Klavirski koncert. — 22.55: Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.02: Balalajke. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22.40: Prenajanje tujih postaj. — PRAGA 17.35: Otroški koncert. — 19.30: Prenos opere »La Traviata« iz gledališča. — 22.35: Plošče. — BRNO 17.35: Prenos iz Prage. — 19: Dramski večer. — 22.35: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Komorna glasba. — 20.15: Orkestralni koncert. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 12.40: Plošče. — 16.20: Klavirski kvintet. — 20.10: Barska muzika. — 20.45: Neznane Haydnove skladbe. — 22.30: »Slagerjic«. — 20: Zabaven program. — 21.10: Orkester. — 22.30: Plesna godba. — KÖNIGSBERG 16.30: Operni orkester. — 20: Prenos iz Berlina. — 21.20: Sluhoigra. — MOHLACKER 17: Koncert iz Monakova. — 22.30: Orkester. — 21: Sluhoigra. — 22.45: Plesna glasba. — BUDIMPESTA 17.30: Pesmi. — 19: Madžarska glasba. —

Iz življenja in sveta

Svetovna razstava nastaja

Priloge za svetovno razstavo v Chicagu 1933 se bližajo kraju. Slika kaže v ozadju dvorano za potovanje in transport z največjo »visoko« streho na svetu. V ospredju »Caterpillar traktor«, ki odvažja pesek

Svetovna pisava idej

Praški učenjak dr. Sommer-Batek je postavil univerzalno pisavo, ki naj po njegovem naziranju postane most sporazuma med vsemi narodi sveta. Svojo pisavo imenuje »neoglif«. To pa niso pisava v tradicionalnem pomenu besede, ampak predstavljajo misli, ne pa črk ali zlogov.

Zastopnikom tiska je dal dr. Sommer-Batek pojasnila, kakšen smoter je zasledoval pri sestavljanju svoje miselne pisave. Pred očmi mu je lebdela popularizacija znanosti. To naj bi pospeševala evbiotika in evneotika, nauk o pravilnem mišljenju.

K vsakemu pravemu življenju spada v prvi vrsti pravilno mišljenje. Na podlagi tega načela bi se življenjski načrt lahko zgradil na znanstveni podlagi. Znanost se poslužuje za naznačevanje svojih pojmov simbolov. Na podoben način bi rad uvedel dr. Sommer-Batek simbole v splošno sporazumevanje med ljudmi, in v ta namen naj bi razvil neoglif, ki bi bil nekakšna skupna podlaga mednarodnega sporazumevanja v znanstvenih in praktičnih stvareh.

Prof. Sommer-Batek sodi, da je zelo negospodarsko, če govore narodi toliko jezi-

kov. Z umetnimi jeziki je bil storjen v tem pogledu precejšen korak naprej, ampak tudi to sredstvo ne zadošča po njegovem mnenju, da bi se narodi sporazumeli med seboj. Njegovo stališče temelji na načelu, da si je vsaka znanstvena panoga ustvarila simbole, ki tvorijo njen strokovni slovar. Pomislimo samo na zemljevide, na kemične znake itd.

Ta znanstvena simbolika je bila prof. Sommer-Batku vodilo pri sestavljanju neoglifov. Zbral je vse znake, ki se uporabljajo v najrazličnejših strokah znanosti, posebno tiste, ki jih najdemo v vsakem koledarju in v drugih priročnikih. Izpolnil jih je še z nekaterimi, ki so neobhodno potrebni. Tako je zbral 500 simbolov, ki so se mu videli še vedno številčno previsoki. Začel je črtati in določiti končno 360 znakov, ki popolnoma zadoščajo za »svetovni jezik« brez besed. Nekatera simbolična znamenja uporablja dr. Sommer-Batek po večkrat za razna tolmačenja, ki dobe v posebnih zvezah drugačen pomen. Dr. Sommer-Batek bo zdaj natiskal svoj mednarodni slovar in upa, da bo s tem storil zblizanju med narodi neprecenljivo uslugo.

Škof proti avtobusom

Med bretonskim škofom Duparcem in delom njegovih vernikov se pleče ta čas nenavadna pravda. Škof je v velikomnem tednu izdal pastirsko pismo, v katerem je obsodil pleše, plesišča in — avtobuse, ki vzdržujejo promet med posameznimi kraji. Seveda je tudi tisk odnesel svoj del.

To pastirsko pismo je imelo za posledico, da so se zbrali v Brestu prodajalci časnikov, godbeniki, lastniki plesnih lokalo in avtobusnih podjetij. Skenili so vlogo na okroglega načelnika, v kateri ostro nastopajo proti škofovemu pismu, češ, da pomeni kršitev osebnih trgovskih in tiskovnih svobode. Oblasti bodo imele sedaj priliko, da povedo svoje mnenje o tej stvari.

Medtem so obiskali škofa pariški novinarji, da bi se pri njem informirali, čemu je smatral za potrebno, da izpove ta spor. Odgovoril je, da načeloma ni proti starim bretonskim plesom, če jih mladina pleše čez dan in na prostem, pač pa ne trpi modernih plesov, »ker so razuzdani«. Proti avtobusom pa je nastopil zato, ker prevažajo mladino na plesišča drugih krajev. Kakor da bi se plesa željna mladina ne mogla peljati na zabave s samokolicami — če bi avtobusov ne bilo...

Kreuger pri izpitu

O Ivarju Kreugerju, nedavno tragično preminulemu kraju vžigalic, pripovedujejo različne anekdote. Ko se je pripravil še za inženjski poklic, bi moral položiti izpit iz mineralogije. Iz tega ali onega razloga mu ni bilo mogoče, da bi se pripravil za ta izpit in mu je pretilo, da pade kakor je bil dolg in širok. To so vedeli njegovi tovariši, zato so bili tem bolj presenečeni, ko je prišel k izpraševanju popolnoma mirno. Profesor, ki je vodil izpit, je imel navado, da je vsakokrat poklical po šest dijakov. Sedel so za mizo in z napetostjo pričakovali profesorjevih vprašanj. Tokrat je postavil na mizo skledo s kristali najrazličnejše velikosti in barve dal jih je vsakemu dijaku pest in jih pozval, naj jih določijo. Dijaki so si kristale zelo natančno ogledovali, jih preizkušali in odgovorjali z večjo ali manjšo srečo. Najsigurnejše se je vedel Kreuger, v največje presenečenje vseh je vedel vsakemu kristalu ime. Ko so izprašanci ostavili univerzo, so mu čestitali, da mu je stvar proti vsemu pričakovanju uspela.

»Ah, kaj«, je odgovoril Kreuger, »to ni bilo tako težko. Kristale, ki jim nisem vedel imena, sem namreč preprosto vtaknil v žep. Samo da nimam sedaj nobenega pojma, kako bi jih vrnil.«

»Kapitan smrti«

V Guernseyju je umrl na svojem posestvu kapetan Charles Leach, znan v vseh pristaniščih sveta pod imenom »kapitan smrti«. V svojem življenju je namreč povzročil 20 narodov in vse so končale nesrečno. Nekateri so zgoreli, druge so naselje na peščini ali pa jih je razbil vihar.

Jadrnica »Geraldine«, na kateri je začel Leach svojo kariero, je že dva dneva po odhodu iz Southamptona zašla v meglen pas in se je razbila na morskih čerch. To je bil usodni začetek brodomolov, ki jih je doživel kapetan na svojih vožnjah. Slednjič je prišlo tako daleč, da so se angleški pomorščaki branili službovati na ladjah, katerim je poveljeval »kapitan smrti« Leach. Možu pa ni preostalo nič drugega, kakor da je začel iskati kruha v drugih lukah. Imel pa je nesrečo, da ni privedel domov nobene ladje, ki je z njo zapustil pristanišče. Med svetovno vojno je bilo poveljevano Leachu poveljstvo ladje za polaganje min »Mary Walter«. Ladja pa je še isto noč, ko je prevzel Leach njeno poveljstvo, zletela v zrak.

Obupan zaradi svoje usode, ki mu je namnila samo bridka razočaranja, se je Leach naposled umaknil v samoto in zatise v Guernsey, kjer ga je zdaj pobrala smrt, kateri je naravnost čudežno ušel tolikokrat v svojem poklicu.

Panika »Pri belem konjčku«

V Szegedinu se je primeril nenavaden prizor. V odnotnem gledališču so igrali zvečer veseloigro »Pri belem konjčku«. Med predstavo je vrgel neznan moški iz neke lože kos goreče vate v pritličje. Med občinstvom je izbruhnila velika panika. Vse je drlo proti izhodu in predstavo so morali prekiniti. Preden pa se je gledališka dvorana izpraznila, so ogenj pogasili in ljudje so se pomirjeni vrnili na svoja mesta. V splošni zmedji je storilec pobegnul, potem ko je zrl v pritličje še stekleničico bencina, da bi se požar razširil in povečal.

Jan Kubelik v prisilni poravnavi

Češki goslač Jan Kubelik je zašel s svojim posestvom v Rotenturnu na Gradišcanem v konkurz. Pravijo, da ni mogel zaradi deviznih odredb dvigniti svojih v inozemstvu naloženih prihrankov, da bi z njimi plačal svoje upnike. Z druge strani pa poročajo, da je zaradi nekega bančnega poloma izgubil vse svoje v Ameriki naloženo premoženje v dolarjih. Dejstvo je, da je bila tudi Kubelikova vila v Opatiji pred časom prodana. Kubelik in njegova žena Marijana sta ponudila upnikom vsak 35 % terjatev, skupno torej 70 % zahtevkov. Na levi Kubelik, na desni stanovanjski del njegove graščine v Rotenturnu

Stalinova žena

Moskovski dopisnik newyorškega lista »Herald Tribune« je imel priliko, da razgrne skrivnost, ki je doslej obdajala gospo Nadjo Alilujevo, Stalinovo drugo ženo. Vedeli so sicer, da prva ženska v boljševiški državi vedno študira, a kaj in kje študira, to ni bilo znano.

Dopisnik je nekega dne bil v laboratoriju sovjetske akademije za industrijo v Moskvi in je tu videl srednje veliko, krepko mlado žensko, s širokim, inteligentnim obrazom, temnimi očmi in rjavimi lasmi ter nekoliko rdečasto poltjo; mlada dama je v delovni obleki vršila nekakšne kemične eksperimente v družbi dveh dijakov. Ženska je bila gospa Stalinova in je bila tako zatopljena v svoje delo, da je časniki razgovor kratkoma odklonila. Pač pa so dopisniku drugi povedali, da se intenzivno bavi s študijem kemije in da ji je na srcu zlasti proizvajanje umetne svil. Ina samo eno željo: da bi postala voditeljica kakšne tovarne za umetno svilo. Njeni kolegi in koleginje, ki jo imenujejo preprosto »sodružico Alilujevo«, smatrajo za nekaj samo ob sebi umilivega, da se ne posveča svojima dvema otrokoma, 11-letnemu Vasiliju in 6-letni Svetlani, temveč svojim študijem. To je čisto v smislu njenega moza, ki stoji na stališču, da bi morala imeti vsaka ženska po stopnji svoje inteligence kakšen poklic.

Ga. Stalinova je hči nekega ključavničarja in je že kot deklica zrla s spoštovanjem na Stalina, ki je večkrat prihajal v delavnico svojega prijatelja Alilujeva. L. 1919. jo je Stalin zaprosil za roko — takrat je štela 17 let — in je z navdušenjem sprejela njegov predlog. Stalin je bil že prej oženjen, a prva žena mu je umrla leta 1917. na pljučnici.

Fotoaparati za pometeče

Država Kansas v Ameriki je uvedla prometno novost — fotografske aparate za cestne pometeče. Aparati bodo pritrjeni na vozniški in se bodo v primeru potrebe lahko takoj uporabili. Pomen ima ta ukrep za ugotavljanje prometnih nesreč.

Dokumenti iz svetovne vojne bledijo

Neki angleški list izraža bojazn, da bo v nekoliko letih konec zelo važnih dokumentov iz svetovne vojne, ker jih ne bodo mogli več čitati. Temu je kriv pisalni stroj namesto črnila. V Britskem muzeju in v angleških državnih arhivih so morali ugotoviti, da so 17 do 18 let stari dokumenti, ki so spisani s pisalnim strojem, že zelo malo obdelani in da bodo v kvečemu 100 letih popolnoma nečitljivi, dočim so s črnolom napisani rokopiši čitljivi še po mnogih stoletjih. Slabe ohrane vojnih dokumentov je kriv seveda tudi slabi papir. Sedaj preiščujejo o tem, kako bi zlo odpravili. V glavnem bi morali izboljšati barvo za pisalni stroj in papir, važne dokumente pa bi bilo najbolje prefotoграфirati.

Boj strupenim plinom!

Londonski »Sunday Express« poroča, da se je oddelek za boj proti strupenim plinom posređilo iznajti protistrupeno prečiščajno sredstvo strupenim plinom. Pri zadnjih poskusih so se vršile vojaške vaje s plini, ki bi morali v normalnih razmerah povzročiti nedvomno smrt vseh oseb v območju strupenih plinov. Ti plini so postali zaradi protistrupnega popolnoma neučinkoviti. Sredstvo proti strupenim plinom je izum majorja Galweya, ki na žalost ni mogel doživeti zmage svoje izdaje. Umrl je namreč pred 14 dnevi. Pokosila ga je pljučnica.

Ljenski spomenik v Moskvi

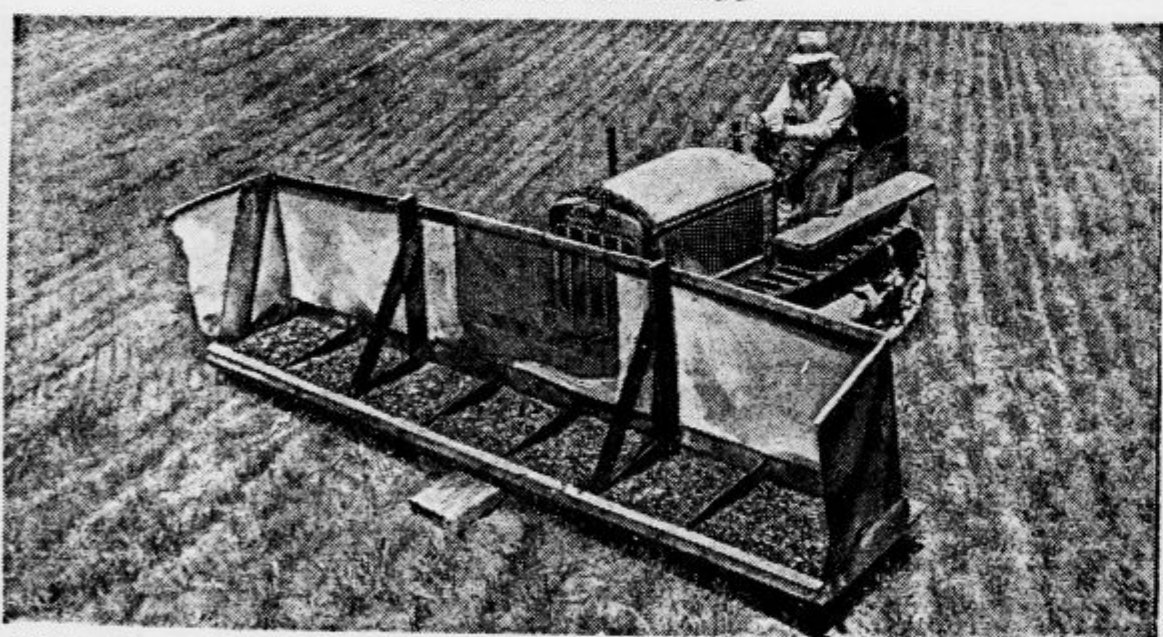
Sovjetska vlada namerava postaviti v Moskvi Ljenski spomenik in bo v ta namen razpisala mednarodno tekmo za najboljši osmutek. Spomenik bo stal ob vhodu v Ljeningrajsko pristanišče. Osmutek mora biti izvršen po načelih »Ljenski marksizem, imperalistična doba in proletarska revolucija«. Nagrad je šest, vsaka znaša 10.000 rubljev. Stroški za spomenik so preračunani na 6 milijonov rubljev in spomenik se bo dvigal 110 m nad morskot gladino. Osmutek se morajo predložiti do 15. septembra 1932.

Justifikacija v Atenah

Smrtni banditi Nikopolousa in Niteniogloua, ki sta bila obsojena na smrt, sta zadavila nekega šoferja in vrgla njegovo truplo v morje

Past za kobilice

Najnovejšo sredstvo proti kobilicam je lovna past, ki jo vleče traktor čez polje. Kobilice se prestrašijo, skočijo in se zadenejo ob pločevinasto steno, nakar popadajo v past, kjer jih potem uničijo

Ali je boks nevaren?

Nesreča nikoli ne počiva, pa tudi ne pride sama, in menda zato se je zgodilo, da je bilo v zadnjih mesecih pri boksanju več težkih poškodb, ki so dale povod za različne razprave, ali je boksanje res nevarno. Najbolj neprijetno je odjeknila med nasprotniki sporta v »ringu« vest o smrti nemškega boksača polteške težje Völknerja, ki je — kot znano — podlegel poškodbam z deske. Nedavno se je izvedelo, da bo moral opustiti boksaško kariero evropski prvak polteške težje Nemec Erist Pistulla, ker se mu poškodba na glavi, zaradi katere ima stalne motnje v ravnotežju, nikakor neče popolnoma popraviti. Končno je čitatelju golovo še v spominu, da je dobil tudi svetovni prvak Schmeling v zadnjem boju s Sharkeyem močan udarec na oko, ki še zdaj ni popolnoma zvirav. Podoba je, da je torej boksanje res nevarna igra, ki ima za človeka lahko usodne posledice.

Nekateri poročajo, da tem žrtvam »ringa« pač ni bilo treba na deske, če so vedeli, da je na niti celo njihovo življenje. Ljudje so dijali ostro, kadar jim je treba soditi samo uspehe ali neuspehe. Slično je bilo nekdanj z letalci, ki so jih do pred kratkim označevali kot avanturiste, smrtne kandidate in ljudi, ki sami zakrivajo svoj tragičen konec. V boksu dozdaj še ni prišlo tako daleč! Široka javnost pozna samo naimonejše zastopnike te stroke in pa nezvede, ki se domajajo na poti do bleščajih uspehov. Pri tem pa nihče ne upošteva onih množic med

amaterskimi in profesionalnimi boksači, ki še niso doživeli ničesar posebnega in vztrajno nadaljujejo svojo borbo za dosego najvišjih naslovov ali pa milijonov v dolarjih.

Za gojitev boksaškega sporta je treba dolgotrajnih priprav, ki redno zmanjšujejo nevarnost za nesrečo. Kdor bi šel slabo pripravljen na deske, je verjetno, da najbrže ne bi odnesel zdrave kože. Kadar se vršijo važni boksaški boji kot n. pr. za svetovno prvenstvo, ko gre za milijonske dohodke obeh nasprotnikov, se prav pogosto slišijo izreki: »Prav rad bi se dal položiti knock-out in odpeljati za par tednov v bolnico, če bi mogel zato zaslužiti one milijonke!« To so prazne besede, ker bi takšne »boksarje« iz bolnice vodila pot tudi dalje na pokopališče. Bistvo je namreč, da boksanje z rednimi izjemami, ki samo potrjujejo pravilo, ni nevarno, ker so sportniki, ki ga goje, svoje telo utrčili zoper vse te nevarnosti!

Za boksača se morajo trdo pripravljati vsi brez izjeme! Od naimonejšega amaterja do svetovnega prvaka vsi morajo imeti za seboj leta in leta smotnega treninga, ker sicer ne bi mogli vzdržati silnih naporov, s katerimi je združeno boksanje. Pomisliti je treba, da je treba prenesti nešteto udarcev, preden se telo utrudi za raznovrstne udarce s pestjo in obenem priuči na aktivno borbo. Seveda se doza, da ta ali on orzan ni dovolj pripravljen kar ima za boksača lahko nedolžne posledice. Temu seveda ne bo mogoče odločno, ker človek ni stroj. Dokler bo imel živce, se bo mogel sicer do skrajnih mej utruditi, vendar ne bo

mogel zatreti občutljivost. V ostalem pa na tako samo v boksu, temveč v življenju sploh, kdor ni pripravljen na knock-oute vsakdanjega življenja, ga usoda podere in zadene nesreča. Zato ni treba — zaradi posameznih primerov — obsojati vsega boksaškega sporta, ki je zdrav za onega, kdor izpolnjuje njegove zahteve. Nevarnosti je pri njem toliko, kolikor je slučajev, torej ni manj, kot jih grozi človeku na vsak korak v življenju!

Kaj pravijo na to vprašanje strokovnjaki? Profesor zavoda za telesne vaje na univerzi v Lipskem dr. Altrock je mnenja, da je treba upoštevati same one možnosti poškodb, ki so združene samo z boksom, ne pa tudi z ostalimi sportnimi panogami. Največja nevarnost grozi boksaču zaradi nasprotnikovih sunkov in ne udarcev, pri čemer pa je treba ločiti trening in resno borbo. V boru gre seveda samo za zmago nad nasprotnikom, in sicer bodisi s knock-outom (no udarcu na nevarno mesto) ali pa po točkah. Za zmago ali poraz po točkah pa je treba čim več tehnične spretnosti, torej znanja za ofenzivno in defenzivno. S tem je nevarnost že precej zmanjšana; če pade udarec na nevarno mesto, običajno nima težkih posledic, ker je mišičevje trenirano. Po njegovem številu nesreč pri boksu ni večje od onih, ki jih srečujemo na drugih poljih. Razen tega je število boksačev mnogo večje kot v nekaterih prav tako z nevarnostmi združenih sportnih panogah (n. pr. jahalščih).

Sportni zdravnik dr. Haugh iz Lipskega meni med drugim, da je boksanje sport, za

kategoreja je treba poleg spretnosti in telesne sile tudi borbivosti in osebne odločnosti. Kdor se posveti tej panogi, ga gotovo veselijo nevarnosti in tako je razumljivo, da mu ostane marsikateri »spomin« na boj s pestmi. Pesti, ki udarjajo, glava in obraz so kot glavni cilj napadov najbolj v nevarnosti za poškodbe, ki pa so v največ primerih lažje in se celijo brez zdravniške pomoči. Največkrat ima zdravnik pri poškodovanih boksačih opraviti s zlomi kosti v roki, ki pa nimajo posledice za poznejše udeleževanje. Ker ima boksač silno moč v rokah in v vseh mišicah na vratu, tilniku, bradi, prsih in trebuhu, so s temi mišicami prav dobro zaščitene kosti in notranji organi. Dalje je zelo primerno, da so boksači razdeljeni v razrede po teži, tako da se borijo običajno po teži enaki boksači, ki približno enako lahko prenašajo medsebojne udarce. Tudi »knock-out« za boksača ni nevaren, ker razen trenutne motnje v podaljšnem mozgu ali malih možganih ne povzroči trajnih kvarnih posledic. Po njegovem je pri boksu nevarnost za poškodbe mnogo manjša kot v drugih sportnih panogah, n. pr. pri nogometu, hokeju, telovadbi, smučarstvu in turistiki. Nezgode pri boksu so tako maloštevilne, da se mirno lahko trdi, da boks ni nevaren. Res pa je celo, da so boksaške sposobnosti marsikomu odlično koristile v raznih nevarnostih vsakdanjega življenja kakor tudi v poklicu in prometu. Zgodovina sporta pozna lepo število mojstrov s pestjo, ki so mogli s svojo umetnostjo rešiti ne samo svoje, temveč tudi življenje drugih. Boksaški trenerji so soglasni v tem, da

za boksača z zadostnim treningom v »ringu« ni nobene nevarnosti. Najboljši dokaz za to trditve so pač sami, ker imajo večino boksa po dvajset in še več let ofenzivnega boksa za seboj, pa so vendar še čili in zdravi in s svojimi dolgoletnimi skušnjami lahko sedaj služijo še vsakdanji kruh sebi in družinam kot sportni trenerji mlade generacije.

Vsak dan ena

»Šotor je prav dober, samo postelja je malo prekratka!«

